

ÉLETTÜNK

XLVIII. évf. 12. szám (48. Jg. Nr. 12.)

Az európai magyar katolikusok lapja

2016. december

TEGYÜK FÉLRE A SZEMBENÁLLÁST!

Ferenc pápa október 31-én és november 1-jén Svédországban tett apostoli látogatást, melynek közép-pontjában az ökumené állt. Október 31-én a lundi székesegyházban Ferenc pápa és Mounib Younan lutheránus püspök, a Lutheránus Világszövetség elnöke közös nyilatkozatot írtak alá, ebből idézünk az alábbiakban.

„Ezzel a Közös Nyilatkozattal örömteli hálánkat fejezzük ki Istennek a közös imádság e pillanatáért itt a lundi székesegyházban, amellyel megkezdjük a reformáció ötszázadik évfordulójának emlékvét. A katolikusok és lutheránusok közötti állandó és gyümölcsöző párbeszéd ötven esztendeje segített bennünket abban, hogy legyőzzünk sok nehézséget, továbbá elmélyítettük az egymás közötti megértést és bizalmat. Egyidejűleg újból közelebb kerültünk egymáshoz a felebarát közös szolgálata révén, gyakran szenvedés és üldöztetés körülményei közepette. Sőt, megtanultuk, hogy ami egyesít, az sokkal nagyobb annál, mint ami elválaszt bennünket.

Miközben mélységesen hálásak vagyunk a reformáción keresztül kapott lelki és teológiai adományokért, megvalljuk és fájjaljuk Krisztus előtt azt a tényt, hogy lutheránusok és katolikusok megsebeztek az Egyház látható egységét. A teológiai különbségeket előítéletek és konfliktusok kísérték és a vallást politikai célokra használták fel. Közös hitünk Jézus Krisztusban és a keresztségünk mindennapi megtérést kérnek tőlünk, amelyek révén elutasítjuk a nézeteltéréseket és a történelmi szembenállásokat, melyek akadályozták a kiengesztelődés szolgálatát. Miközben a múltat nem tudjuk megváltoztatni, megváltoztathatjuk az emlékezést és az emlékezés módját. Imádkozunk sebeink és emlékeztünk gyógyulásáért, melyek elhomályosítják egymás szemlélését. Kategorikusan elutasítunk minden gyűlöletet és erőszakot, múltbélit és jelenlegit, főként amiket a válás nevében követek el. Ma Isten parancsára hallgatunk, hogy tegyünk félre minden szembenállást. Elismerjük, kegyelem által szabadultunk meg, hogy olyan közösség felé haladjunk, amire az Isten állandóan hív minket.

Miközben túllépünk a történelem ránk nehezedeő eseményein, elkötelezzük magunkat abban, hogy együtt tanuljunk Isten kegyelméről, mely a keresztre feszített és föltámadt Krisztusban tárult fel. Tudatában annak, hogy az egymás közötti kapcsolatunk egybeesik az Evangéliumról tett tanúságtételünkkel, elkötelezzük magunkat abban, hogy növekedjünk a keresztségben gyökerező közösségben, arra törekedve, hogy eltávolítsuk a még megmaradó nehézségeket, melyek megakadályozzák a teljes egység elérését. Krisztus óhaja, hogy egy legyünk, hogy a világ higygen általa (vö Jn 17,21).

Közösségünk sok tagja óhajtja az Eucharisziát magába fogadni a közös asztalnál, mint a teljes egység konkrét kifejeződését. (Folytatás a 2. oldalon)

A pásztorok imádása
– Angelo Bronzino festménye
(1539–40)

BABITS MIHÁLY

Himnusz

A Földön még mindig
a Hivatal csúf vérengzést kohol; a Falkák
örjöngnek: a Bestia a magas felhőkig
dobálja körmeit; de nekünk már fáj ez!
Óh Fájdalom! csakhogy megszületté!
Hozsanna néked! szent Karácsony!

Hült bolygók keringnek
s fészket vert bennük az Élet: vad madár!
saját húsát tépi és eszi: rettenetes Pelikán!
Óh bolygók! megszületett-e már bennetek
a Fájdalom?
A Földön itt van már, véres palástban s töviskoronával!
Meg fog bennünket váltani: Hozsanna!

Hát fáj csak, szent Fájás!
Szigorú tanító! vezess pálcáddal magasabb
erkölcsbe! Rossz az élet, hogy jobb legyen!
Bolond él saját dögön! Az Élet eleven törvényei
újulnak!
nem marad gyilkos! A Mester léniája fölfelé
mutat: Hozsanna! – s formája mint a kereszt.

Fölsajg az új Ige:
érc ne tépje a lelkes húsokat! Bénulnak
a nagy acélmadarak! kitérnek az apró
óndarazsak! mert sűrű hálót fon körénk a
Harmadik Szövetség.
Óh Fájdalom! csakhogy megszületté!
Hozsanna néked, szent Karácsony!

**BOLDOG
KARÁCSONYT
KÍVÁN
OLVASÓINAK
AZ ÉLETÜNK!**

Cserháti Ferenc püspök

ÚJ UTAKON

Az MKPK külföldi magyar lelkipásztori szolgálatért felelős püspökének 11. lelkipásztori körlevele a külföldön élő magyar, illetve magyarul beszélő hívekhez és lelkipásztorokhoz, 2016 karácsonyán

Főtisztelendő Paptestvérek!
Kedves Magyar Testvéreim!

Napjainkban a bevándorlókat csak a legkritkább esetekben bátorítják arra, hogy új hazájukban „külön nemzeti-ség”-ként határozzák meg magukat, és nyelvi kultúrájuknak, hagyományuknak megfelelően, önálló népcsoportként szervezzék meg sajátos közösségi életüket. Különösen az őshonos lakosság fél attól, hogy a jövevények elszaporodnak, aztán elszigetelődnek, és megőrizve sajátos nemzeti és kulturális identitásukat, a későbbiek során esetleg bomlasztóan hatnak a helyi társadalmakra, és elősegítik ezek nemzeti identitásának felhígulását. Míg egyes vendéglátó országok vezetői és szakemberei gazdasági, esetleg népesedési-demográfiai szempontból általában előnyösnek tartják a migrációt, addig azok őshonos lakossága fél tőle, vagy legalábbis a bizonytalanságok és félelmek egyfajta forrásának tekinti azt. A katolikus egyház ugyancsak a népek nagy családjáról beszél, amelyben már nincsenek többé idegenek és külföldiek, csak testvérek. Bár az egyház senkit sem bátorít a kivándorlásra és kétségtelenül síkra száll a bevándorlók jogaiért, testvéri befogadásáért, nemzeti és vallási identitásának védelméért, sőt, még konkrét lehetőséget, esetleg segítséget is biztosít annak megőrzésére és ápolására az idegenben, de valójában mégis csak integrációt hirdet az egyetemes-katolikus egyház közösségébe, ami sokfelé már a teljes kulturális asszimilációt jelenti. A vándorlás sok gonddal, fájdalommal és szenvedéssel jár, egy nagyon összetett kérdés, ezért annak kihívásaira sohasem lehet egydimenziós válaszokat adni. A korábbi magyar menekültek és a későbbiek során külföldre távozó honfitársak lelkipásztori szolgálata mégis megkívánja, hogy a világméretű migráció elvi megítélésének ebben a válságos és súlyos korszakában is segítségük és támogatásuk azok lelkipásztori igényeit és ellátását, akik ezt az idegenben is igénylik.

A vándorlók keresztény és kulturális örökségének ápolását megnehezíti, hogy hazájuk elhagyásával kiszakadtak a szülőföld származással járó, teljes, korábban talán megszokott és jogos védelméből és ennek lehetőségeiből. Külföldön többé már nem számíthatnak sem az anyaország, sem a hazai anya-szentegyház korábban megszokott, természetes oltalmára és segítségére. A vándorló valójában kirepült családi fészkekből, kilépett annak hatósugarából, térérejéből, tulajdonképpen magára maradt felnőtt lett, aki a saját maga útját járja az idegenben, önállóan, fokozatosan lemondva egykori, egyre inkább halványuló emlékeztetben élő hazája gondviselő oltalmáról és elfogadva a saját maga által választott új környezet védelmét, törvényeit és szokásait. A szülő (jelen esetben hazánk) mégsem felel, és nem is akarja feledni gyerme-

két; a távolból is aggódik sorsáért, sőt „felelősséget visel” érte, amint ezt a külföldi magyar egyházak kezdettől fogva felvállalták és pár éve hazánk alaptörvénye is meghatározza: „Magyarország az egységes magyar nemzet összetartozását szem előtt tartva felelősséget visel a határain kívül élő magyarok sorsáért, elősegíti közösségeik fennmaradását és fejlődését, támogatja magyarságuk megőrzésére irányuló törekvéseiket, egyéni és közösségi jogaik érvényesítését, közösségi önkormányzataik létrehozását, a szülőföldön való boldogulásukat, valamint előmozdítja együttműködésüket egymással és Magyarországgal” (MA, Alapvetés, D. cikk). A korábbi emigrációk sorsából leszűrt tapasztalatok és az emigráns nemzedékek változásaival járó nyelvi és kulturális veszteségek mutatói mégis józanságra intenek, és azt jelzik, hogy egy idő után a vándorlók teljesen beolvadnak új hazájuk társadalmába és már csak származásuk emlékét őrzik.

A magyar egyház ugyancsak aggódik külföldre szakadt fiaikért, a távolban is aggódó figyelemmel kíséri sorsukat, mellettük áll és a töle telhető módon támogatja lelkipásztori szolgálatukat. Akárcsak korábban, ma is hazafias és apostoli lelkiülettől indítva vállalja a ráeső feladatokat és erejéhez mérten, segíti és támogatja külföldön élő honfitársaink lelkipásztori ellátását, ami elsősorban a helyi egyházak kötelessége, és én erre gyakran emlékeztetem is azokat. Az elmúlt esztendő során ismét ellátogathattam nagyon sok külföldi magyar egyház-községbe az Amerikai Egyesült Államokban, Kanadában és Európában. Sokfelé megfordultam, magyar szentmiséket és szentbeszédet tartottam, béráltam, tárgyaltam a helyi – nem magyar – egyházi vezetőkkel, magyar hazánk külföldi képviselőivel, a magyar egyház-községek és egyesületek vezetőivel, a magyar lelkipásztorokkal és hívekkel, a magyar kolóniák régebben és újabban érkezett tagjaival. Együttesen kerestük és kutattuk annak lehetőségét, hogy miként szolgálhatnánk leginkább Szent István királytól kapott örökségünk ápolását az idegenben. Idei lelkipásztori látogatásaim során nagy meglepetést jelentett számomra és örömmel tapasztaltam, hogy a magyar hívek sokfelé még hetköznapokon is nagy számban gyűltek össze a látogatásom alkalmából szervezett magyar szentmiséken és az ezeket követő ünnepi találkozókra. De még ennél is nagyobb meglepetést és örömet szerzett nekem a sok fiatal szülővel és gyermekekkel való találkozás, a cserkészekkel és a bérmlákozókval, a fiatalabb és újabb generációval való beszélgetés és az a sokszor elhangzó és kifejezett igény, segélykiáltás, hogy „ne felejtszünk meg róluk” és továbbra is biztosítsuk számukra a magyar lelkipásztori szolgálatot. (Folytatás a 3. oldalon)

HITÜNK KÉRDÉSEI

Keresztény apokrifok (2.)

Az újszövetségi apokrifok között található apokalipszisek, evangéliumok, apostolok cselekedetei, levelek, himnuszok, homíliák és a szerző nélküli vértanúakták is. A vértanúaktákat a IV. századtól kezdve átdolgozzák. A tárgyilagos beszámolókat csodás elemekkel bővítik.

Zsidó-keresztény csoport könyve volt az *Ebioniták evangéliuma*. A II. század vége felé írták. Az elbeszélő hol egyes szám első személyben, hol többes szám első személyben adja elő mondanivalóját. Amikor egyes szám első személyben beszél, akkor Máté beszél, ha a többes számot használja, akkor a tizenkét apostolt szólaltatja meg. Az ebioniták evangéliumának alapeszméje, hogy Máté és a többi apostol tanítása összeegyeztethetetlen a pogánykeresztények igényeivel. Az evangélium a tizenkét apostol kiválasztásával kezdődik. Foglalkozik Keresztelő Szent Jánossal, részletesen ismerteti prédikációjának tartalmát, jelentős eseményként értékeli Jézus megkezdését és az utolsó vacsorát

Szümmakhosz Kr. u. 161–180 között elkészítette az Ószövetség görög fordítását a szekta görög tagjai számára; ő maga is ebionita volt. Valószínű, hogy Szümmakhosz fordítása és az Ebioniták evangéliuma egy időben készült, mindkettő ugyanott keletkezett, és megírása 185-re tehető.

Nagyon nagy hatással volt az utókorra a *Jakab ősevangélium* (Protoevangelium Iacobi). Mária életét beszéli el: a fogantatás, a születés, a bemutatás a templomban, az angyali üdvözlés, Jézus születése leírásával. Az irat Mária szüzességének legősibb apológiája, szerzőjét ortodox szándék vezette. Mintája Sámuel I. könyve az Ószövetségben. Pogány irodalmi műveket akart semlegesíteni a szerző. Mária életét a vesta szüzek életmódjának megfelelően mutatja be. Egyiptomban íródott ez az apokrif a II. század közepén. A Jakab elbeszélésanyagát átvették más apokrifok is, mint a József, az ács története című írás, az ún. Pszeudo-Máté evangélium, az arab gyermekseveg evangélium, a Mária születése evangélium. A Jakab ősevangélium hatott a liturgiára is. Pl. a breviáriumban délutáni antifónája adventben így hangzik: *Miféle köszöntés ez, zavar támadt lelkemben, a Királyt fogom megszülni és mégis szűz maradok?* E szöveg Jakab evangéliumából való.

Fülöp evangéliuma ismereteket közöl a lélek halál utáni útjára vonatkozólag.

Pogány hiedelmet öltöztet keresztény kinyilatkoztatás formájába. A Fülöp evangélium is Jézus külön-kinyilatkoztatására hivatkozik, tanításának igazsága így ellenőrizhetetlenné válik. Jézus beszéli el Ádám bukásának történetét, utána ismereti az eredeti állapot helyreállításának módját. Ez az apokrif öt szentséget ismer: a kenetet, a keresztséget, az eucharisziát, a megváltást, a házasságot. A II. század második felében írták.

Figyelemreméltó a *Tamás evangélium* is. Így kezdődik: „Ezek a titkos igék, melyeket Jézus, az Élő mondott, és Didümosz Júdas Tamás leírt.” A Tamás evangélium Jézus-mondásokat közöl. Egyes gondolatok nagyon hasonlítanak a szinoptikus evangéliumok gondolataihoz. A Tamás evangéliumban olvasható példabeszédek is csak részletekben térnek el a kánoni evangéliumoktól. Valószínűleg 140 körül írták Szíriában.

Krisztus pokolra szállását mondja el a *Nikodémus evangélium*. A keresztalál után Jézus elmegy az alvilágba, Hádész házába, hogy kiszabadítsa onnan az ószövetségi igazakat. Az alvilág hatalmában van Ádám, Ábrahám, a pátriárkák, Dávid, a próféták. Jézus betör a Sántán birodalmába, melyet az apokrif írója erődítményként ábrázol. A Megváltó szétzúzza az érckapukat és felvezeti a Paradicsomba az igazakat. Jézus alvilágba való betörését azok az igazak írják le, akik Jézus keresztalálakor előjöttek sírjaikból és bementek Jeruzsálembe. Nincs benne eretnek elem. Jézus feltámadásának ábrázolását nagymértékben befolyásolta az ikonfestészetben.

A kánoni evangéliumok sajátossága a Jézusra vonatkozó történelmi anyag gondos őrzése, továbbadása. Az ember Jézusról szóló híradások szinte változtatás nélkül mennek át egyik evangéliumból a másikba. A tényekre vonatkoztatott teológiai reflexió az, ami egyre részletesebb, egyre mélyebb lesz. Jézus élete és tanítása mind mélyebb üdvőtörténeti távlatot kap azáltal, hogy alakját Dáviddal, Ábrahámmal, Ádámmal kapcsolják össze. Szent János evangéliuma a történelmi Jézust a prólogusban azonosítja az Isten-nél öröktől fogva levő Igével.

Az apokrifek másként járnak el. Folytatják, kiegészítik a történelmi anyagot. Kiegészítéseik néha ártalmatlanok, pl. a gyermekseveg evangéliumok esetében. Az apokrif átdolgozás jellegzetessége, hogy a történelmi anyaghoz való hűséget felváltja az írói szabadság. A kánoni evangélium történelmi anyagra reflektál. Az apokrif adott eszméhez teremt a történelmi háttérrel, így hitelesítve az eszmét. A kánoni evangéliumokból kölcsönzött kifejezésformák irodalmi fogásokká válnak az apokrifekben, arra szolgálnak, hogy az evangélium-jelleget valószínűvé tegyék. Jézus gyermekkorra jellemzően nem foglalkoztatta a palesztinai keresztényeket, annál inkább az apokrifek íróit és olvasóit! Az is jellemző, hogy a gyermekseveg evangéliumok általában Egyiptomban íródtak, a szenvedési és feltámadási apokrifek Palesztinában, Szíriában. Az utóbbiak mindig szorosabban kapcsolódnak a hagyományos történelmi anyaghoz, nem képzelődnek, mint az apokrif gyermekseveg evangéliumok, hanem értelmeznek. Éppen ezért ez utóbbiak teológiai veszélyesebbek is voltak. A legveszedelmesebbek voltak a feltámadási apokrifek, melyekben a feltámadt Krisztus egyes személyeknek adott kinyilatkoztatásait írták meg, amit aztán „titkos tradícióként” közöltek. Eme titkos hagyomány szembeállítható volt az egyetemes tradícióval, amit a kánoni evangéliumok és az Egyház képviselt.

Szent Lukács megírta az *Apostolok Cselekedeteit*. Ezt „fejlesztették tovább” az apokrif írók.

A *Pál cselekedetei* című irat főszereplője az apostol mellett Thekla, a Pál által megtérített nő. Az apokrif írója küzd az ellen, hogy a nőknek hallgatni kell az Egyházban (vö. 1Kor 14,34, 1Tim 2,12). Elmondja, hogy Antiochiában a nép felázad Szent Pál ellen, és Ikoniumba menekül. Itt megtéríti Theklát. Megtérése után az asszonyt vadállatok elé dobják, de csodás módon megmenekül. Thekla felkeresi Szent Pált Múrában, azután Szeleukiába megy, ahol meghal. Pál apostolra Efezusban oroszliant engednek; ez azonban nem bántja Pált. Az apostol beszélgetni kezd az oroszliánal! Megkérdezi tőle, hogy azonos-e azzal az oroszliánal, melyet ő megkeresztelt? Az oroszlián igennel válaszol. A csoda után az apostol kiszabadul, tömeges megtérés az eredmény. A Pál cselekedetei című apokrif kiemeli a nők jelentőségét az evangéliumhirdetésben.

(Folytatjuk)

Gaál Jenő SVD

IMASZÁNDÉKOK

Decemberre

Egyetemes szándék: Hogy megszűnjék az egész világon a gyermekkatona-ság sebe.

Ki kell jelentenem, hogy egy jól megszervezett társadalomban csupán a gyermekek és az öregek számára kell és szabad privilégiumokat biztosítani. Tőlük függ ugyanis a társadalom jövője. Függ a gyermektől, mert nekik lesz erejük a történelem folyását tovább irányítani, és függ az öregektől, mert ők hordozzák magukban a népi bölcsességet, melyet tovább kell adni a következő nemzedéknek. Napjainkban nagyon fontos, hogy elutasítsuk és megszüntessük a gyermekek rabszolgasorsba vetését, gyermekkatona toborzását és a gyermekek ellen elkövetett minden erőszakot.

Biztosítanunk kell a gyermekeknek azt a jogát, hogy olyan családban nőjenek fel, ahol van olyan édesapa és édesanya, aki megfelelő környezetet tud teremteni a gyermekek fejlődése és érzelmi érettségének kialakulása számára. Az apával és anyával való kapcsolatuk révén lesznek képesek érzelmileg érett felnőttekké válni.

Ugyanakkor tiszteletben kell tartani a szülők jogát gyermekeik vallási és erkölcsi nevelésének meghatározására. Ezért határozottan ellenzem, hogy bármiféle nevelési kísérletet végezzenek gyermekekkel. Gyermekeket és fiatalokat nem szabad kísérleti tárgyként felhasználni. Ők nem laboratóriumi anyagok! A 20. század genocídiumait elkövető diktátorok uralma alatt gyakorolt nevelési módszerek még nem tűntek teljesen. Ezek különböző formában tovább léteznek, és a modernség ürügyével a fiatalokat az „egyetlen gondolkodásmód” diktatori kényszerpályára igyekeznek terelni. Nemrég mondta nekem egy kiváló pedagógus: „Egyes mai nevelési kísérleteket látva, már azt sem tudjuk, hogy iskolát látogattunk-e meg, vagy pedig átnevelési tábor.”

Persze, nem idejémtúlt mesterséges környezetet kell teremtenünk, hanem az új kultúra kihívásait kell szembesítenünk az emberi személy elévülhetetlen értékeivel. Ily módon kell, az idők jeleit figyelembe véve, a gyermekek számára olyan nevelési módszereket kialakítani, melyek az ember önazonosságát és a lelkiismereti szabadságot biztosítják.

(Ferenc pápának a Nemzetközi Katolikus Gyermekhivatal tagjai számára 2014. április 11-én tartott beszédéből)

Evangelizációs szándék: Hogy az európai népek felfedezzék az örömet és az élet eredményét adó Evangélium szépségét, jóságát, igazságát.

A kétezer éves európai kultúra két forrás szintéziséből született. Az egyik a görögök közt született ésszerű gondolkodás, mely Platón filozófiájában érte el tetőpontját, a másik pedig a zsidó közegben született Szentírás, mely a krisztusi Evangéliumokban csúcsosodott ki. E két gondolatvilág egymástól függetlenül alakult ki, de a görög egyházatyák működésében csakhamar kapcsolatba kerültek egymással. Joseph Ratzinger egyik művében az isteni gondviselés szándékát látja abban, hogy a zsidó földön született kereszténység először nem Ázsiában, hanem a görög gondolkodás által uralt Római Birodalomban terjedt el, és így lényeges tanításait nem a burjánzó ázsiai mítoszok, hanem a racionális ész által megragadott világos értelem formájában fogalmazták meg az ókori Egyház zsinatai.

Platón gondolkodásában jelenik meg az örök szép, jó és igaz trilógiája: szerinte e három idea uralja az egész valóságot, és feléjük irányul minden értékes emberi törekvés.

(Folytatás a 4. oldalán)

TEGYÜK FÉLRE...

(Folytatás az 1. oldalról)

Megtapasztaljuk azok fájalmát, akik közben megosztják egymással egész életüket, nem osztozhatnak Isten megváltó jelenlétében az Eucharisztia asztalánál. Elismerjük közös lelkipásztori felelősségünket, hogy válaszoljunk a népünk lelki éhére és szomjára, hogy Krisztusban egy legyünk. Személyesen vágyunk arra, hogy Krisztus Testének ez a sebe mielőbb begyógyuljon. Ez a mi ökumenikus erőfeszítésünk célkitűzése, amit szeretnénk tovább vinni, a teológiai párbeszéd terén megújított elkötelezettségünkkel is.

Kérjük az Isten, hogy katolikusok és lutheránusok tudjanak együtt tanúságot tenni Jézus Krisztus Evangéliumáról, meghívva az emberiséget arra, hogy hallgassa meg és fogadja be Isten megváltó cselekedetének örömhírét. Kérjük az Istenről sugallatot, bátorítást és erőt, hogy együtt tudjunk előrehaladni a szolgálásban, megvédeve az ember méltóságát és jogait, különösen a szegényekét, az igazságosságért munkálkodva és elutasítva az erőszak minden formáját. Isten arra hív minket, hogy legyünk közel

azokhoz, akik emberi méltóságra, igazságosságra, békére és kiengesztelődésre vágyakoznak. Ma főként mi emeljük fel a szavunkat az erőszak és a szélsőségesesség befejezéséért, melyek oly sok országot és közösséget sújtanak, számtalan fivérünket és nővérünket Krisztusban. Arra biztatjuk a lutheránusokat és katolikusokat, hogy dolgozzanak együtt az idegen befogadásában, hogy segítségére legyünk azoknak, akik a háború és üldöztetés miatt elmenekülni kényszerültek, hogy segítsük megvédeni a menekültek jogait, és azokat, akik menedékkéretet kérnek.

Ma, sokkal inkább, mint valaha, tudatára jutunk annak, hogy a világban végzett közös szolgálatunknak ki kell terjednie az egész teremtet világra, mely a kizsákmányolástól és a kielégíthetetlen bírvágy következményeitől szenved. Elismerjük az eljövendő nemzedékek jogait, hogy élvezzék a világot, mint Isten művét a maga teljességében és szépségében. Imádkozunk a szívek és elmék megváltozásáért, mely a teremtet világ szeretettel teli és felelős gondozására vezet.

A mostani kedvező körülmények között hálánkat fejezzük ki a keresztény világ különféle közössége és társasága fivéreinek és nővéreinek, akik jelen van-

nak és akik velünk egyesülnek az imádságban. Miközben megújítjuk az elkötelezettségünket, hogy a konfliktusból a közösség felé haladunk, ezt Krisztus egyetlen Teste tagjaiként tesszük, amelybe a keresztség által testesültünk bele. Az ökumenikus előrehaladásban útítársainkat arra hívjuk, hogy emlékezzenek a mi elkötelezettségünkre és bátorítsanak minket. Kérjük, hogy továbbra is imádkozzanak értünk, hogy járjanak velünk együtt és hogy támogassanak bennünket vallási elkötelezettségünk betartásában. (...)

Felhívással fordulunk az összes plébániához, valamint a lutheránus és katolikus közösségekhez, hogy legyenek bátrak és kreatívak, öröm- és reményteliek annak a nagy vállalkozásnak a tovább folytatásában, ami ránk vár. A múlt konfliktusai helyett inkább az egymás közötti egység isteni adománya vezesse az együttműködésünket és mélyítse el a szolidaritásunkat. Krisztushoz társulva a hitben, együtt imádkozva, egymást hallgatva, Krisztus szeretetét megélve a kapcsolatainkban, mi katolikusok és lutheránusok (...) megújítjuk eltökéltségünket, hogy hűséges követői leszünk az Isten emberiség iránti szeretetének.”

(Vatikáni Rádió)

(Folytatás az 1. oldalról)

Különösen meghatott és fájdalmasan érintett azok elbeszélése, akik valóságos kálváriát járnak saját helyi egyházi vezetőiknél és könyörgve kérik – nemegyszer mindhiába – helyi Főpásztoraikat, hogy megtarthassák magyar templomait, és ezekben a magyar szót, a magyar szentmiséket és szentbeszédeket! Őszintén csodáltam kitartásukat, hitüket és hazaszeretettüket, egyházunk és hazánk iránti hűséges ragaszkodásukat. Meggyőződhettem élni akarásukról és a leveleikből is kitűnő segélykialtásaik őszinte és komoly szándékáról: „Nagyon szépen meg szeretném kérni önöket – írja az egyik egyháztanács tagja –, hogy küldjenek nekünk egy papot, minél hamarabb, a közösségünk egyben maradása érdekében. Nagyon nagy szükségünk lenne egy jó papra, aki összefogja a magyar közösséget, a kicsiktől a nagyokig. Imádkozva egyházunk fennmaradásáért számíthatunk mielőbbi segítségükre” (C, 2016. május 15.). Ismervén a mai magyar papi ellátás nehézségeit, fájdalommal kellett megállapítanom, hogy kérésük meghallgatása egyelőre nagyon komoly akadályokba ütközik, de azt már mindenképpen be kellett látnom, hogy nincs jogom kétségbe vonni megállapításaik igazságát. Az egyik külföldi magyar katolikus misszió képviselői ezt írják: „az itteni magyar keresztény közösségnek teljesen új összetétele alakult ki; az évtizedek óta itt letelepedett emigrációs nemzedék mellett szorososan felzárkózott az új nemzedék, amely otthon már jórészt keresztény szellemben nevelkedett, mint az otthonról érkezett egyetemisták, kiküldetésben levők, munkavállalók, vegyes nemzetiségű házaspárok. (...) Az itt tartózkodók valamennyien igénylik, hogy fennmaradjon ez az összetartó, magyarságában elkötelezett katolikus közösség, egy, a hivatását kiválóan teljesítő, a rendkívül érzékeny közösség kihívásaihoz alkalmazkodni tudó, de azt irányítani is képes lelkipásztor vezetése alatt” (P, 2016.06.25.).

ÚJ UTAKON

Mélyen átérezve külföldön élő magyar testvéreim egyház iránti ragaszkodását és hűségét, megértve lelki és kulturális igényeit, félelmeit és megpróbáltatásait, ugyanakkor látva az óriási paphiányt, idehaza és külföldön, a hazai magyar katolikus egyház minden eddigi és további igyekezete és jó szándékú törekvése mellett, ezúttal a legnagyobb lelkipásztori szeretettel szeretném felidézni

és Hittestvéreim figyelmébe ajánlani azt a lehetőséget, amelyet az Anyaszentegyház kínál vándorló és külföldön élő Gyermekei számára: „Több ok is megkívánja a vándorlók specifikus lelkipásztorkodásának egyre fokozottabb integrációját a részegyházak lelkipásztorkodásába, amelynek első felelőse a megyéspüspök. Az integráció azonban történjék mindig a vándorlók különbözőségének, szellemi és kulturális örökségének teljes tiszteletben tartásával, az uniformitás határainak legyőzése (vö. PaG 65 és 72), a lelkipásztorkodás területiális jellegének és az etnikai, nyelvi, kulturális és rituális hovatartozás jegyeinek megkülönböztetése mellett” (Krisztus szeretete a vándorlók iránt, 89). A magyar találékonyság ezen a téren már többfelé is megmutatkozott.

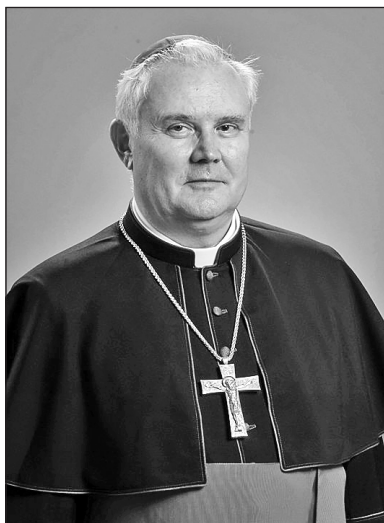
Több külföldi magyar közösségben – világvizonylatban összesen mintegy 17 nagyvárosban – már gyakorlatilag vált, hogy magyar papok hiányában, idegen nyelvű magyarbarát, illetve nem magyar lelkipásztorok vezetnek az életképes magyar egyházi közösségeket és a magyar szentmiséket. Ilyenkor ez a magyarbarát lelkész csupán a szentmise rá eső legfontosabb részeit végzi anyanyelvén, az

egyházköztség tagjai viszont magyarul énekelnek, magyarul olvassák a szentírási szakaszokat, imádkozzák a Dicsőséget és a Hiszekegyet, végzik az egyetemes könyörgéseket a szentmiséken, szervezik a ministránsokat, esetleg a magyar énekkart, az egyházköztség magyar csoportjait és köreit, magyarul foglalkoznak a fiatalokkal, cserkészekkel, a magyar óvodásokkal és iskolásokkal,

remélhetőleg hitoktatásokkal is. Még ha ez a gyakorlat nem is mondható a „legideálisabb” lelkipásztori szolgáltatnak, de nagy szükségben lévén, a hívek mégis tanúsítják, hogy hazánktól távol és magyar papok hiányában is gyakorolják krisztusi hitüket, ápolják magyar nyelvünket és keresztény örökségünket. Ez persze nagy magyar öntudatot, igaz keresztény elkötelezettséget és nemegyszer komoly áldozato-

kat kíván szent örökségünk szolgálatában; és ez megérdemli legnagyobb elismerésünket.

Amikor e sorokat rovom, éppen Ferenc pápa és a Római Kúria múlt évi lelkipásztorlatának elmélkedéseit olvasgatom, amelyeket annak idején egy karmelita atya tartott „Felöltöni Illés köntösét: a testvériség prófétái” címmel a Királyok második könyvének 2. fejezete alapján (2 Kir 2, 1–14). Ez a történet elbeszéli Illés próféta küldetésének végét és karizmája átadását Elizeus prófétának, a tanítványának, aki utódja lett. A vatikáni prédikátor találóan fogalmazta meg a történet üzenetét, amikor felszólította nem mindennapi hallgatóit, hogy öltsek fel magukra Illés tüzes lelkületét és legyenek a testvériség prófétái. A Biblia azonban mindenkinek

„Örizzük a tüzet”

szóló isteni üzenet: „a tűzben elemésztdött-elragadtatott próféta arra hív bennünket, hogy (...) legyünk az újdonság ösvényeinek kikémlői magunk és mások számára, öltünk magunkra Illés köntösét, örökségét és induljunk a frontok felé, mint a testvériség prófétái” (vö. MK, 2015. február 28.)! Illés csodatevő köntösének szimbolikája miért ne jelenthetné azt a ránk hagyott keresztény örökséget és tüzet, amellyel korunk új környezetében is őseink igazi utódai és örökösei lehetünk? Miért is ne értelmezhetnénk ezt a különleges bibliai eseményt saját keresztény és magyar küldetésünkre az idegenben? Miért is ne lehetnénk „az újdonság ösvényeinek kikémlői”?

Illés próféta tüzes képénél maradva, magyar hagyományaink ápolása egyáltalán nem abban áll, hogy konzerváljuk a hamut, hanem abban, hogy új utakat keressünk és örizzük a tüzet, vagy ahogyan a vatikáni prédikátor az osztrák zeneszerzővel (G. Mahler) megfogalmazta: „A hagyomány megőrzi a tüzet, és nem imádja a hamut!”

Adventben az Úr érkezésére várakozunk, az Úr útját egyengetjük, új utakat keresünk és építünk, ami alapos elemzést, szakismeretet, tudást, tervezést igényel; verejtékes munkával, komoly áldozatokkal is jár, az Úr előfutára szerint: „A völgyeket töltsetek fel, a hegyeket, halmokat hordjátok el, ami görbe, legyen egyenessé, a göröngyös változzék sima úttá, és minden ember meglátja az Isten üdvösségét” (Lk 3, 4–6).

Miközben most újra megköszönöm a külföldi magyar Testvérek minden anyagi, szellemi és erkölcsi támogatását közös krisztusi küldetésünk szolgálatában, kívánok Mindenkinek jó felkészülést az Úr érkezésére, áldott, szent karácsonyi ünnepeket és boldog új évet.

Mindezek után pedig, Nagyasszonyunk, a Boldogságos Szűz Mária, Szent István király és a többi Magyar Szentek közbenjárására, áldjon meg benneteket a mindenható Isten: az Atya, a Fiú és a Szentlélek. □

KERESSÜK AZ EGYÜTT GONDOLKODÁS LEHETŐSÉGÉT

Interjú Erdő Péter bíborossal, a CCEE leköszönő elnökével (1.)

Erdő Péter bíboros 2006 óta, két mandátumon keresztül vezette elnökként az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsát (CCEE). A testület munkájáról, az ökumenikus párbeszédéről, a családok és fiatalok helyzetéről, Európáról és tapasztalatairól kérdeztük a CCEE leköszönő elnökét.

– A CCEE 1971-ben alakult Rómában. Roger Etchegaray bíboros az alapítóüléssel kijelentette, hogy a testületnek „minimális struktúrával maximális együttműködésre” kell törekednie. Ennek fényében hogyan tekint erre a negyvenöt évre?

– Örömmel és hálával, bár az első időszaknak nem voltam részese. Etchegaray bíboros úr célkijelölésének az ad különös hangsúlyt, hogy ennek nem minden világrészen lehetünk tanúi. Latin-Amerika püspöki szervezete, a CELAM (Consejo Episcopal Latinoamericano; Latin-amerikai Püspöki Tanács – a szerk.) előbb alakult, és sokkal nagyobb apparátussal rendelkezik. Ugyanakkor Latin-Amerikában a nemzeti püspöki konferenciák sokkal később jöttek létre. Voltak olyan országok, ahol csak a II. Vatikáni Zsinat után. Ezért bizonyos funkciók előbb alakultak ki kontinentális, mint nemzeti szinten.

Egy másik fontos különbség, hogy Európában – Afrikától vagy Latin-Amerikától eltérően – az egyes országoknak külön nyelvük, kultúrájuk, sajátos történelmük, valamint jogrendjük van. Az európai püspöki konferenciák a pasztorális területen nagyon hatékonyak. Itt tehát meglévő és jól működő konferenciák közötti együttműködést kellett összehangolni.

– Bíboros úr hogyan élte meg a CCEE elnökévé történt megválasztását?

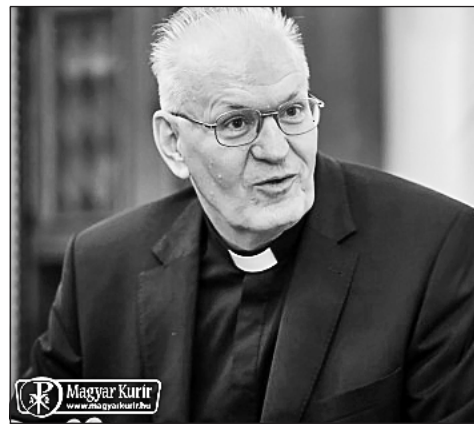
– Számomra különösen nagy élmény volt, amikor 2006-ban Szentpéterváron megválasztottak elnöknek. Az elnökválasztás gyakorlata is mutatta, hogy Európában létezik a Kelet és a Nyugat közötti különbség. Az elnököket sajátos ritmusban, egyszer az egyik, egyszer pedig a másik kontinensről választják. A CCEE abban segít, hogy az eltérő tapasztalatokat meg tudjuk osztani egymással.

– Ön tíz éve vezeti a CCEE-t. Mindig szívén viselte az ökumenikus párbeszédet. Milyen feladatot tölt be a 2008-ban létrejött Ortodox-Katolikus Fórum, és hogyan értékeli eddigi működését?

– Az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsának igen fontos ökumenikus szerepe van. Az Egyházak Világtanácsának európai szervezetével, a KEK-kel (Konferenz Europäischer Kirchen; Európai Egyházak Konferenciája – a szerk.) intézményes testvériséget alakított ki. Létrejött egy vegyes bizottság, melyet ez a két egyházi szervezet működtet. E párbeszéd eredményeként került sor három ökumenikus találkozóra: az egyikre Bázelen, a másikkra Grazban. Közös feladatunk, hogy keressük az együttgondolkodás lehetőségeit az európai társadalomban.

A Nagyszébenben 2007-ben megtartott harmadik kontinentális találkozót azért is szívügyemnek tekintetem, mert Románia akkor lett az Európai Unió tagja. Ezen a házigazdák a hat hivatalos

nyelv közé felvették a magyart is. A záronyilatkozat megfogalmazta, hogy „tiszteljük, és védelemre méltónak tartjuk az emberi életet a fogantatástól a természetes halálig”. Ezt a közgyűlés nagy örömmel fogadta, ám később egyes egyházak részéről fenntartások merültek fel, volt, aki meg szeretne volna változtatni. Az ortodox egyházak azonban kiálltak a megfogalmazás mellett. Kiderült, hogy a katolikus és az ortodox egyházak kö-

„Közös válaszokat kell adni”

zött a gyakorlati, társadalmi és erkölcsi kérdésekben széles a közös alap. A teológiai párbeszédet a Keresztény Egység Előmozdításának Pápai Tanácsa és annak megfelelő szervei folytatják a különféle felekezettel, ez tehát nem a mi feladatunk. De egy kontinentális szervezet sokat tehet azért, hogy a társadalmi és erkölcsi kérdésekben a közös fellépést koordinálja.

E fórum megbeszéléseit mindig fel szabadult öröm kísérte. Igyekeztünk olyan

témákat választani – család, szegénység, állam és egyház viszonya – melyekre tudunk közös válaszokat adni.

– Az ökumenikus párbeszéd egyik mérföldköve a CCEE és a KEK közös projektje, az Ökumenikus Találkozások és az Ökumenikus Charta. Hogyan értékeli a protestáns egyházakkal való kapcsolatot? Hogyan hat a párbeszédre a reformáció hamarosan megkezdődő emlékéve?

– Utóbbi természetesen országonként eltérő, hiszen sok északnyugat-európai ország kultúráját a történelmi protestáns egyházak határozzák meg. Máshol inkább a neoprotestáns közösségek vannak jelen. Németországban is nagyon készülnek a reformáció kezdetének 500. évfordulójára, de Svédország kiemelten, ezt jelzi Ferenc pápa látogatása is.

– 2010-ben alakult meg az európai keresztények elleni intoleranciát és diszkriminációt vizsgáló bizottság, melynek létrehozását az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsa támogatta. Milyen feladatokat lát el a testület, miben tud segíteni?

– Ez a testület nem tartozik a CCEE alá, de örömmel vesszük működését. Kiderült ugyanis, hogy a keresztények ellen nemcsak a világ távoli részén lépnek fel, hanem Európában is, újra meg újra. Sajnos úgy tűnik, hogy e jelenségek ellen az európai szervezetek még mindig nem léptek fel elég határozottan.

(Folytatjuk)

Kuzmányi István/Magyar Kurír
Fotó: Merényi Zita

Gyerekeknek

HAJNAL

Az előző lapszámunkban olvashattál róla, hogy november végén, Krisztus Király ünnepével befejeződött az egyházi év. A 2016-os naptári évből van még néhány hét, de Egyházunk már új esztendőre kezdett. Az egyházi hagyományban advent jelenti az egyházi év kezdetét. Adventtel indul újra ez a „szüntelen körforgás”, amely a keresztény ember életében Jézus élete főbb állomásainak (születés, tanítás, szenvedés, halál, föltámadás, mennybemenetel, Szentlélek elküldése) „újraélését” jelenti. Advent a várakozás időszaka. Fölkészülés karácsonyra, a Megváltó földi születésének méltó megünneplésére.

Ilyenkor, november végén, december elején egyre hosszabbak az éjszakák és egyre rövidebbek a nappalok. „Harang és kürtöl szólal, a siket, / vak éjszakát riasztva hosszú jajjal. / Az élet fölzenge: itt a drága hajnal!” – írta versében a 20. század egyik legismertebb magyar költője, Juhász Gyula. Itt a drága hajnal, én azonban inkább aludnék tovább... Nem tudom, Te hogy vagy vele, én ezekben a hetekben reggelente nehezebben bújok ki a jó meleg ágyból. Kinn dermesztő a hideg, metsző szél fúj, s talán már az első hó is leesett. Legszívesebben egész nap benn maradnék a fűtött lakásban, és az ablakból nézném a szállingózó hó-pelyheket, közben finom, forró teát kor-

tyolgatva. Van azonban valami, ami miatt mégis érdemes korán kelni ezekben a hetekben!

Advent egyik különlegessége a rorate vagy hajnali mise. Ezeket a szentmiséket korán reggel vagy hajnalban tartják, általában reggel 6 órakor. A kora reggeli szentmise ezt az elnevezést arról a szentírási szövegen alapuló énekről kapta, amelyet adventben naponta énekeltek, énekelnek: „Harmatozzatok, egek onnan felülről, és felhők hozzák az igazat.”

Emlékszem, amikor egészen kicsi gyerek voltam, talán épp annyi idős, mint most Te, a nagymamám vitt el először rorate szentmisére. Akkoriban még keményebb telek voltak, egészen különleges élmény volt eljutni a talpunk alatt ropogó hóban, a sűrű hóesés közepette a templomig, és részt venni a szertartáson. Akkor még nem foghatam fel az advent lényegét, de ma már tudom, hogy azok a régi hajnalok is hozzásegítettek ahhoz, hogy később, fiatalembereként átérezhessem a várakozás valódi örömet.

A rorate szentmisét népiesen szokták angyalmisének vagy aranyos misének is nevezni. Érdemes decemberben korán kelni, hiszen ismered a mondást: ki korán kel, aranyat lel!

Kovács Péter

Fiataloknak

JÉZUS A SZEKTÁK TANÍTÁSÁBAN (25.)

A „Scientology” latin és görög eredetű összetett szó, amit „a tudás tudománya” fordítással adhatunk vissza. A Scientology helyett magyarul a „szcientológia”, illetve „szcientológiai egyház” kifejezés is használatos. Az alapítójuk, Ron Hubbard, az Egyesült Államokban született 1911-ben. Nem volt ateista, de tudatosan egyik felekezethez sem tartozott. Ifjúsága egy részét Kelet-Ázsiában töltötte, ahol többek között megismerkedett a kínai bűvészetrel is. Önletrajza szerint rendkívül képzett filozófus, nevelő, zenész, filmrendező, hajós, kutató stb. Sokszor nem szolgált pontos adatokat állításai alátámasztására. Sokat utazott, sok mindenbe belekezdett, de autodidakta maradt, mert egyetemi mérnöki tanulmányait sem fejezte be. Fiatal kora óta sikeres sci-fi íróként dolgozott. A II. világháború után, amelyben mint tengerész tiszt vett részt, kapcsolatban állt az Ordo Templi Ordinis (O.T.O.) titkos társasággal, amelynek nézeteiből több elemet is beépített a szcientológiába.

Hubbard 1950-ben, az Astounding Science Fiction (Meghökkenő Tudományos Fikció) című sci-fi folyóiratban „Dianetika” címmel tette közzé addigi tanulmányai eredményeit. A dianetika további kutatására 1950-ben alapítványt létesített. Akkoriban a hangsúly még a gyógyításon volt.

1951-ben újabb élménye volt: megtapasztalta, hogy elszigetelhető, meg-

határozható és kezelhető az emberi szellem, amely már az ember földi élete előtt létezett. Amikor azonban az alapítvány tagjai döntést akarnak hozni, amely szerint a dianetikából ki kell küszöbölni minden, a fogamzás előtti életre vonatkozó utalást, törésre kerül sor, és így Hubbard megalapítja a szcientológiát. A dianetikában hirdetett terápiás eljárás miatt az orvosi kamarával is nehézségei támadtak. Ezért előbb templomot vásárolt meg, majd 1954-ben, Kaliforniában hivatalosan is „Szcientológia egyház”-ként jegyeztette be intézményét.

A dianetika továbbra is lényeges és nélkülözhetetlen összetevője a szcientológiának.

1959-ben Hubbard Angliába költözött át, ahol a jaipuri maharadza volt kastélya lett a főhadiszállása és a szcientológusok kiképzőközpontja. 1968-ban, mivel a brit parlament a külföldi szcientológia hallgatóktól megtagadta a beutazási engedélyt, egy tengeri hajóról irányította munkáit. 1975-ben visszaköltözött az Egyesült Államokba, azóta a floridai Clearwater a képzési központ. 1978-ban Franciaországban család miatt elítélték. 1986-ban halt meg az Egyesült Államokban. Hogy Hubbard felfogását megérthessük, első helyen a dianetikát kell ismernünk. Erről majd a következőkben.

János atya Londonból

ban, részese nek az isteni természetben, és együtt mondják örökké: Abba, Atyánk. Így valósul meg a szeretet szépsége. A szeretet ugyanis, ahogy Loyolai Szent Ignác mondja, „kölcsonös közlésben áll, vagyis az, aki szeret, adja és közli azt, amije van, azzal, akit szeret; és viszont az, akit így szeretnek, ad annak, aki őt szereti.” (Lelkigyakorlatok, 231)

E kettős forrás, a görög és az evangéliumi szintézisből kialakult európai kultúra olyan erőt képviselt, hogy a földgömbnek e kis területén létező európai népek fokozatosan meghódították szinte az egész földkerekséget, az európai kultúrát pedig elterjesztették az egész világon.

A FENNMARADÁS KULCSA
A GYERMEKÁLDÁS

Böjte Csaba az amerikai tapasztalatairól

Böjte Csaba erdélyi ferences atya eddig háromszor járt az Egyesült Államokban. 15-20 városban fordult meg, sok magyarral találkozott az elmúlt 10-12 évben. A Vatikáni Rádió által készített beszélgetésben megosztotta eddigi tapasztalatait.

Útjai során meglepte, hogy ezekben a magyar közösségek milyen erővel, szorgalommal dolgoznak, mennyi templomot építettek. Youngstownban pl. erdélyi magyar ferencesek telepedtek le és ebben a nem túl nagy városban három magyar templom is épült: Szent István, a Magyarok Nagyasszonya és a Csíksomlyói Szűz Mária

Böjte Csaba OFM

tiszteletére. Nemcsak saját magának, családjának teremtett értékeket az amerikai magyarság, hanem Istennek is – mutat rá az interjúban Böjte Csaba atya.

Látogatásai során elsodálkozott azon, hogy mekkora életerő, vehemencia, tűz, lélek volt az amerikai magyarokban.

Mára nagyon szétszóródott a korábban tömbökben élő magyar közösség. Ennek sajnos az a következménye, hogy pl. Youngstownban a hátról két templomot bezártak vagy átadtak más célokra. A harmadikban is csak havonta van magyar szentmise.

A fennmaradás egyik kulcsa a gyermekáldás – ezt üzeni az amerikai, az anyaországi és az erdélyi magyaroknak is Böjte Csaba atya. Kéri, hogy merjenek az élet mellett dönteni.

Nagy elismeréssel szöjt az amerikai magyar cserkészetről. A fiatal cserkészek viselkedése, fegyelme, öntudata és kiállása nagy reményt adott Böjte Csaba atyának. Nagyon jó példát nyújtanak ezen a téren az amerikai magyarok számunkra – hangsúlyozta. Legyen mindig erő a helyi magyar közösségben, hogy azt, amit őseik építettek, fenn is tudják tartani – kéri a ferences szerzetes.

A magyar nép előjárói pedig el kell gondolkozzanak azon, hogy Amerikában ilyen hihetetlen alkotásokat, templomokat tudtak létrehozni és úgy tűnik, hogy saját erejükkel ma már nem tudják fenntartani. Ezek kultúrkinccsek, nemcsak istentiszteleti helyek, hanem élő emlékművei annak a hihetetlen harcnak, küzdelemnek, amit az Amerikába kivándorolt testvéreink egymásért, a megmaradásért folytattak. Ezek nagy értékek – nyomatékosította az interjúban.

A zsidó közösség visszavonult sok helyről Erdélyből is, de zsinagógáikat szépen fenntartják. Ugyanígy nekünk is ezeket a szent helyeinket valahogyan meg kellene őriznünk – fogalmazott Böjte Csaba atya. (Vatikáni Rádió)

ELHUNYT AZ '56-OS MENEKÜLTEK
OLASZ TÁMOGATÓJA

Halottak napján tették közzé az olasz újságok a hírt: November elsején, mindenszentek ünnepén, 94 éves korában elhunyt P. Tommaso Toschi ferences, az utolsó „repülő barát” (Frate volante). Temetésére november 3-án került sor Bologna Páduai Szent Antal bazilikájában.

P. Tommaso Toschi, bolognai ferences szerzetes, a magyar forradalom eszmeiségének mindvégig elkötelezett támogatója, hatvan évvel ezelőtt a város akkori érseke, Giacomo Lercaro bíboros megbízásából szolidaritási megmozdulásokat szervezett a város központjában, adományokat gyűjtött a magyarok segítségére. A forradalom leverése után az osztrák–olasz határon fogadta a magyar menekülteket, akik közül Lercaro bíboros harminc fiatal elszállásolt és éveken át tanított az összegyűlt pénzadományokból.

Habsburg-Lotharingiai Eduard, Magyarország szentszéki nagykövete levélben fejezte ki részvétét P. Giampaolo Cavalli ferencesnek, a bolognai Antoninum igazgatójának. Ebben többek között ezt írta: „Mély megrendüléssel értesültem P. Tommaso Toschi haláláról. Szeretném eljuttatni az Önök közösségéhez Magyarország nevében, amelyet személyem képvisel, a részvét legőszintébb kifejezéseit. Mindössze néhány nappal ezelőtt jutott el hozzám Toschi atya üze-

nete, amely így hangzott: „Én imádkozom értetek, ti imádkoztatok értem”. Szeretnék eleget tenni ennek a kérésnek, különösen november 4-én, imavirrasztásunkon, amelyet Rómában, a Santo Stefano Rotondo-bazilikában tartunk az 1956-os forradalom emlékére.

Toschi atya 2001-ben, a forradalom 45. évfordulója alkalmából így emlékezett vissza az 1956-os eseményekre, különös tekintettel Mindszenty József bíboros, hercegprímás alakjára:

„Lercaro bíboros személyesen ismerete már régebből Mindszenty bíborost és nagy csodálói közé tartozott. Mi jelen voltunk azon a nagy megmozduláson, amelyet XII. Piusz pápa hirdetett meg Mindszenty bíboros védelmében. Én is ott voltam a Szent Péter téren, emlékszem, hogy a térszülőségi tele volt egészen a Via della Conciliazione-ig. Mindszenty valóban hazája hőse volt, (...) aki a legjobban megszemélyesítette a nemes magyar nép erkölcsi, lelki, kulturális és társadalmi értékeit. (...)

Mindszenty Józseffel való személyes találkozásáról Tommaso Toschi a következőket mondta: „Rövid, de felejtethetetlen találkozás volt. A vatikáni János-toronyban látogattuk meg őt, Lercaro bíboros vezetésével. Bár személyesen nem tudtam vele beszélni, nagy hatással volt rám (...). Ma is mindig jelen van minden szentmisémben, soha nem merül feledésbe. (...) Krisztushoz, az Evangéliumhoz, a szabadság és a szolidaritás eszméihez való hűség példaképét jelentette és ezek alkotják hitünk és kultúránk lelkiségének központját.

A találkozó végén Mindszenty bíboros áldását adta ránk, és ez az áldás azóta is elkísér engem, szüntelenül bízom imáiban, közbenjárásában.”

(VR)

IMASZÁNDÉKOK

(Folytatás a 2. oldalról)

A kereszténység egészen új formát ad ennek a trilógiának: azt tanítja, hogy az örök személyes, jó, igaz, szerető és teremtő Istenről származik minden, ami van. Ez az Isten, a Fiúisten megtestesülése által, szeretetből belép az általa teremtett világba, és a Szentlélek által vonzza az emberi világot önmagához. Maga a szentháromságos Isten az örök jóság és igazság, és világrendje jó és igaz. Az embereket személyesen szólítja meg és szeretben egyesül velük, úgy, hogy, mint Isten fiai az egyszülött Fiú-

A 20. században ez a kultúra krízisbe került: az ész felfedezései az egész bolygónkat elpusztítani képes találmányokhoz vezettek, a keresztény szeretet pedig nem tartott lépést ezzel a fejlődéssel. Ezért nagyon időszerű és szükséges azért imádkozni, hogy az európai népek újra felfedezzék gyökereiket: ne a rütség, hamisság és gonoszság baljós ösvényeire térjenek, hanem, ahogy Kalkuttai Szent Teréz mondta: „Valami szépet csinálnak életükből.” Ne a pénz és az önző érdekek uralkodják a világon, hanem az Isten, aki maga a szépség, jóság és igazság. Kérjük a pápával, hogy Isten adja meg nekünk ezt a kegyelmet.

Nemeshegyi Péter SJ ny. egyetemi tanár

GYEREKET VÁROK...

Nem akármilyen – férfi létemre, ráadásul hatvanöt évesen... De nem kell borzongani: nem történt csoda, de még csak meg sem tréfált a természet. Nem a saját testemben hordom várakozásom tárgyát. És még csak nem is az én gyereket várom. Még csak nem is az unokámat. De attól még várhatom...

Egyik unokahúgom hármás ikreknek fog életet adni hamarosan. Nézem az arcát: az ismeretlentől való kis félelem mellett remény és bizakodás sugárzik a tekintetéből. Alig tudom levenni róla a szemem: úgy látszik, ki lehetek éhezve a reményre és a bizakodásra mostanában.

Tünődöm: az anyák anyai, az apák apai örömök elé néznek – de mi közöm van nekem ezekhez a gyerekekhez? Legfeljebb annyi, hogy várom őket. Gyereket várni tehát egy hatvanöt éves férfinak is öröm.

Bele lehet fáradni a mindennapokba. Különösen reményfogyatkozás idején, amikor mintha kormozott üvegen át néznék a jövőt, hogy el ne vakítsa a kilátástalanság. Amikor életünk mérlegén egyre súlyosabb a hiányok serpenyője. Akkor valamiféle bátorításként hat egy születendő gyermek – hát még három! Ugye, emlékszünk Madách tanár úr nagy leckéjére...? Amikor Az ember tragédiájában Ádám álmában végigtekint az emberiség múltján és jövőjén, és megtudja, hogy célja a küzdés maga, akkor kis híján kezét emel önmagára. Csak azért nem teszi, mert Éva a fülébe súgja, hogy anyának érzi magát. (Az élet több, mint logika...) Az a tény, hogy – Ady tanár urat idézve – az élet élni akar, nemcsak az anyákat és az apákat, de minket, többieket (például a régen volt apákat) is élni segíti valamiképp. Mégiscsak egészen jól van kitalálva ez a világ...

Mégis mennyire húzódzik korunk – a jóléti (vagy a jólétre mint az egyedül lehetséges jó létre áhító) társadalmak – embere a gyermekvállalástól! Gondoljunk csak Magyarországra, pontosabban az egész magyarságra akár kétségbeesésre is okot adható demográfiai helyzetére. Hogy ennek mi az oka, arról hosszan lehetne beszélni; politikai, társadalmi tényezőkre rámutatni, de öncsalás volna elhallgatni, hogy benne van az egyes ember aggodalmaskodása vagy kényelemszeretete, és ezek bármelyikének mélyén az önzés. Az emberség – és az emberségesség – mindannyiunkban, vagy legalább sokunkban való újjászületése nélkül hiába várunk bármi jóra is. E nélkül hiába várunk gyerekekre is.

Tekinthetjük akár keserves kegyelmi állapotnak is, hogy az adventi gyermekvárás ugyanarról szól, amiről a nemzet állapota. Hiányról. Emberségünk, jövőképünk hiányosságáról. A hívő ember – aki (és ezt hatvanöt év tapasztalatával mondom) nem feltétlenül jobb annál az embertársánál, aki nem hívőnek hiszi magát – szóval a hívő ember ugyanúgy megéli mindezeket, mint bárki más. És ha valami, talán éppen ez teszi fogékonnyá, hogy keresse, mi tölthetné be azt a hiányt, amelyre minden saját igyekezete mellett képtelen volna. Ennek a képzetelenségnek a belátása olyan rendkívüli képesség, melynek révén a gyermekvárás a Gyermekek várásává növekedhet, a saját sorsunkért való aggodás pedig a ránk bízottakért való felelősségvállalásá nemesedhet.

Olyan magától értetődő, hogy szinte nehezemre esik leírni, de mégis megteszem – hogy mindenki értse. Ha megszületik a Gyermekek, akkor születhet meg a többi gyermek is.

Ha eljutunk erre a felismerésre – és az ebből eredő személyes tennivalónkra –, talán elmondhatjuk: nem télt hiába-való várakozással ez az advent.

Kipke Tamás

MEGSZÜNT EGY ÚJSÁG

A budapesti Népszabadsággal csaknem egyidős volt. Azonban míg a Népszabadság a kommunista párt szócsövének, a hírhedt Szabad Népnek utódjaként látott napvilágot még az 1956-os forradalom és szabadságharc végnapjaiban, hogy aztán teli torokkal éltesse a szovjet inváziót és Kádár János megtorló intézkedéseit, mígnem hangnemét a rendszerváltást követően az új tulajdonosok elvárásaihoz alakította, addig a Nemzetőr röviddel a szabadságharc vérbefojtása után Bécsben jelent meg először, hogy aztán sok évtizeden át, a Népszabadság irányvonalával homlokegyenest szemben álló írással tartsa ébren a Magyarország felszabadulásába vetett reményt. A Nemzetőr alapítását rögzítő dokumentum szerint az újság célja politikai pártokon és társadalmi osztályokon felül a nemzet egyetemes érdekeinek, mindenekelőtt szabadságának szolgálata. Ez a gyakorlatban azt jelentette, hogy a kezdetől fogva egy müncheni nyomdában kiadott újság cikkíróit a forradalom eszméinek életben tartása vezérelte, amiből egyenesen következett, hogy a Nemzetőr „a szabadságharcos írók lapja” alcímmel és a Szózat első sorának idézésével jelent meg: „Hazádnak rendületlenül légy híve, óh magyar”. A lap négy bécsi alapítója közül alighanem Kecskési Tollas Tibor bizonyult a leglelkesebbnek, habár az akkor már évek óta Münchenben megjelenő Hungária című emigráns újság szerkesztőinek, kiváltképpen Makra Zoltánnak és Radnóczy Antalnak tanácsai, no meg gyakorlati útmutatása nélkül a Nemzetőr nem vál-

hatott volna azzá, ami lett: a külföldi magyarság egyik vezető médiuma. Hamarosan idegen nyelveken szerkesztett kiadások segítettek abban, hogy a magyar ügyet nemzetközi síkon napirenden lehessen tartani.

Az újság sikeréhez hozzájárultak könyv formában megjelentetett kiadványai, elsősorban a Füveskert antológiák, amelyek változatosságok voltak az 1956-ig a váci börtönben politikai okból raboskodó fiatal költők verseiből. Komoly sikert aratott az ugyancsak a Nemzetőr kiadásában megjelent két Gloria Victis kötet is. Az egyik az 1848-as, a másik pedig az 1956-os szabad-

A Nemzetőr címlapja

ságharc nemzetközi költői visszhangját tolmácsolta magyar fordításban. Ugyancsak a lap közreműködésével jelent meg először Szolzenyicin Gulág szigetcsoport című könyve. Az újság emblematikus személyisége és főszerkesztője Kecskési Tollas Tibor volt. Nélküle aligha maradt volna fenn az újság, mert fáradhatatlanul látogatta a Nyugatban élő magyarokat, szerevte újabb előfizetőket. 1997-ben bekövetkezett haláláig azonosult a Nemzetőr alapító okiratában megfogalmazott célokkal. Így nem véletlen, hogy elsősorban rajta keresztül támogatta a kommunista rendszer – leg több-

szőr éppen a Népszabadságban megjelent cikkeiben – a Nemzetört, kiszínezve azokat a politikai vádakokat, amelyek alapján 1947-ben 9 évi börtönbüntetést szabott ki rá a népbíróság. Még megérte, hogy a rendszerváltás után – az emigrációban kifejtett tevékenységéért – a Magyar Újságírók Országos Szövetsége 1997-ben örökös tagjává választotta. Noha a Nemzetőr vállalt feladatát a kommunista rendszer bukásával teljesítette, a főszerkesztő úgy döntött, hogy folytatja a lap kiadását, mintegy szellemi hozzájárulásként a hazai demokrácia megerősödéséhez. Halála után átmenetileg a Nemzetőr megjelentetését Makra Zoltán vette át, aki tervbe vette a lap magyarországi kiadását. Ez már csak a halála után következett be, amikor az újság főszerkesztője, egyik korábbi cikkírója, a rendszerváltást követően Budapestre költözött Nyitrai Gyula lett. A magyarság jelen és múltbeli gondjaival foglalkozó fejtegetések mellett helyt kaptak a trianoni határokon kívül eső vidékek, városok bemutatását, történelmi személyek sorsát ismertető cikkek is, és felkerült a lap címlapjára Wass Albert híresé vált mondata: „aki magyarnak nem jó, embernek is rongy”. A főszerkesztő, Nyitrai Gyula most, az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulóján úgy vélte, hogy az akkori célkitűzések ugyan továbbra sem érvültek el, azonban a média terén történt változások kihívásainak egy nyomtatott újság egyre kevésbé tud megfelelni és ezért elkerültnek látta az időt a Nemzetőr kiadásának befejezésére.

Vincze András

A BOLDOGASSZONY ÖSSZEKÖT

A mai magyar-osztrák határ két oldalán, Sopron közelében a loretói Szűz kegyhelyei kötik össze a két országot. A burgenlandi Loreto kegytemplomának restaurálása során most háromszáz éves Madonna-szobor került elő. Az oltárba ágyazva erősen sérült, félkarú kőbe faragott Boldogasszony-szobor rejtőzött. A Trianon előtt hazánkhoz tartozó kegyhely szobrát valószínűleg a Bécs ostromára felvonuló török sereg rongálta meg 1683-ban. Különös értéke, hogy a szobor eredeti színei megmaradtak. Nem kegyes szobor, hiszen az a nemes fából faragott, forchtensteini fekete Mária. A megtalált

szobrot restauráltan méltó helyre fogják tenni a zarándokok tiszteletére.

A mostani határ magyar oldalán, Kópházán is tisztelik a fekete Máriát. Hiszen Magyarország legnagyobb loretói kegyhelye Ausztriához került. Az ismét figyelmet keltő kegyhely a 17. században gróf Nádasdy Ferenc országbíró birtokán keletkezett. Az ő sokat betegeskedő Eleonóra lánya sokat imádkozott az erdei kápolnában, ahová Nádasdy a kegyképet hozta.

Megrendítő történet fűződik hozzá, a maga idejében regényeket pótló, épületes történet pedig az, hogy amikor Eleonóra súlyosan megbetegedett, megfogadta a Szűzanyá-

nak, hogy ha meggyógyul, zárdába vonul. Amikor gyógyulása bekövetkezett, elmondta szüleinek fogadalmát. Ám a szülők – a kor főúri szokása szerint – már eljegyezték Weselényi Lászlóval. Ezért eshköve után, a lakodalom kezdetén Eleonóra egy ablaknál kérte az Urat, vegye el életét, ha kedves előtte fogadalmát. A hirtelen támadt viharban egy villám halálra sújtotta. Nádasdy Ferenc gróf lánya emlékére sírkápolnát emeltetett.

Az európai határokat veszélyeztető népvándorlás idején a hívő zarándokok találjanak egymásra a keresztény hagyományokban.

Rosdy Pál

MIT FÚJ A SZÉL?

Az irodalmi szelek mostanában azt a választ fújják: Bob Dylan, az amerikai énekes, zenész, dalszövegíró, költő lett a 2016-os esztendő irodalmi Nobel-díjasa. Ilyen még nem volt, hogy a Svéd Akadémia egy dalszerzőnek ítélje ezt a magas elismerést. Arról nem soha lehetett megtudnunk, ő maga, a Parnasszus legmagasabb csúcsára emelt kitüntetett miként reagált a hírre, amely mindenkit vagy majdnem mindenkit meglepett. Legalábbis a megjelent híradásokból, újságcikkek-ből, internetes kommentekből ez derült ki. Csak éppen Bob Dylan nem nyilatkozott. Ismerősei, barátai szerint más, korábban kapott díjait, elismeréseit – a 12 Grammy-díjat, az Oscar-díjat, a Pulitzer-díjat, az amerikai elnöki szabadság érdemrendet, a francia becsületrendet – is csak szűkszavúan köszönte meg. Volt, aki már azt is tudni vélte: személyesen nem is veszi majd át a Nobel-díjat. Hogy miért?! Mert visszahúzó vagy zárkózott? Ugyan már! Egy előadóművész, aki 75 évesen is koncertezik?! Vagy mert nem érdekli az elismerés? Nem túri a konvenciókat? Mert hippi? Mert rocker? Mert sztár? Mert lázadó? Mert különc? Mert különleges? Mert Bob Dylan.

Az idei Nobel-díjjal kapcsolatban nyilatkozók válasza is azt sugallják, nagy vita lehetett arról, hogy szabad-e szélesebbre tárni az irodalom kapuját, és befogadni és kiemelni olyan szerzőt, akit nem elsősorban mint író vagy költőt ismerünk. Igaz, jelent már meg könyve is, írt forgatókönyveket és költeményeit – melyeket énekel is – rendszeresen publikálja kötetekben is. De az is igaz, hogy legtöbb verse csak dallammal együtt ismert. Vegyük például a magyarul Mit fúj a szél című Bob Dylan-alkotást! Szinte biztos, hogy a legtöbben csak úgy ismerik, ahogy Koncz Zsuzsa vagy Dinnyés József énekelte, vagy ahogy a táborúzó körül ülő ifjak és örökifjak a még fiatalabbaknak megtanították, hogy velük együtt fújják legalább a refrént: „A választ, testvér, azt fújja már a szél, / A választ, azt fújja már a szél.”

Hogy költemények, irodalmi alkotások-e Bob Dylan dalszövegei? Ez nem kérdés. Legfeljebb az vitatható, hogy megkaphatja-e az irodalmi Nobel-díjat az, aki elsősorban énekesként, zenészként vált világhírűvé, nem pedig költőként. A döntés indoklásaként Sara Danils, a Svéd Akadémia titkára Homérosz és Szapphó példáját emlegette, akik szintén énekeltek előadásra szánták költői szövegeiket. Mehetett volna még messzebb is az időben, hiszen a vers és a dal egy töről fakad. Euterpe nemcsak a lírai verselés, hanem a zene művésze is. Kallioppét ugyan az epikus költészet művészeként tartjuk számon, de egy hangszert is elneveztek róla. Vagy Polyhymnia sem csak a himnusz-költészet, de a zene, az ének művésze is. A költőket hagyományosan lanttal ábrázolták, hogy aztán Arany János is így fogalmazzon: „Leteszem a lantot...” Petőfi Sándor több verse is dallammal együtt vált igazán ismertté, és ma is azokat a Weöres-verseket tudja kívülről a legtöbb gyerek, melyeket dallammal együtt ismert meg.

Dinnyés József, a daltulajdonos, akit sokáig Bob Dinnyésként is emlegettek, szívesen és gyakran énekelte Bob Dylan-dalokat. Őt is foglalkoztatta a kérdés: „Mitől irodalom az, amit ő énekel? De hamar rájöttem – nyilatkozta Dylanról Dinnyés –, hogy ő nem politizáló énekes, ahogy azt mindenki tartotta róla akkoriban, hanem egy egzisztencialista gondolkodó.”

Ezen érdemes elgondolkodni...

Filip Gabriella

HATÉVES A MAGYAR ÜGYEKÉRT FELELŐS KISMARTONI HELYNÖKSÉG

Hat évvel ezelőtt, 2010. szeptember végén történelmi jelentőségű esemény örvendeztette meg a burgenlandi magyarokat: a 2010. szeptember 25-én felszentelt új kismartoni püspök, Ágidius Zsifkovics az egyházmegyében élő magyar katolikusok anyanyelvi lelkigondozásának irányítására az erdélyi, szentgyörgyi születésű Pál László egyházmegyei bíró, kismarton-szentgyörgyi plébános személyében 2010. október 1-jei hatállyal püspöki helynököt nevezett ki. Pál László a megbízatás elfogadásakor azt ígérte: a burgenlandi magyarok összefogásáért, összetartó közösségük megszilárdításáért fog tevékenykedni.

Magyarok iránti rokonszenvét a horvát anyanyelvű püspök, Ágidius Zsifkovics a főpásztori kinevezését követően elmondott köszöntőbeszédében is kifejezte. Akkor ezekkel a szavakkal szólította meg őket: „Nagy örömmel köszöntöm a magyarokat, azon a nyelven, amely számomra nehéz, de nagyon kedves. Istennek hála, hogy magyarokkal is gazdagítja a tartományt és az egyházmegyét, amely két magyar egyházmegyéből jött létre: Győr és Szombathely. Ne felejtsetek el soha a gyökereket! Él-jétek meg hiteteket, és ezzel gazdagítsátok az Egyházat és a társadalmat! Apol-játok szép anyanyelveteiket, gazdag kultúrákat, s adjátok át a fiatal nemzedéknek, a gyermekeknek és a fiataloknak! Már most örülök, hogy magyar hívőkkel is találkozhatok egyházmegyénkben.” Alig pár hónappal később, 2010. december 11-én Felsőőrött a Kontaktzentrumban a *Nagykarácsony éccakáján* című hagyományos karácsonyi műsor előtt is magyarul üdvözölte a vendégeket. Pál Lászlónak már a burgenlandi magyar pasztorációt irányító püspöki helynöki tisztségére való felkérések a lelkére kötötte, hogy vissza kell vezetni a magyar szentmisét Kismartonban annak korábbi helyszínén, a ferences templomban.

Magyar szentmiséket ugyanis 1989-ig tartottak Kismartonban, azután több mint húsz éven keresztül csak a remény élt a magyar hívekben, hogy talán valamikor újra lesz városukban anyanyelvű szentmise. Ez 2011. december 18-án következett el, köszönhetően tehát az új főpásztornak, aki mint őshonos burgenlandi és mint a horvát népcsoport gyermeke értette és érezte, hogy mindenkit megillet az anyanyelvhez való jog. Történelmet írt tehát a közösség, és sokat kifejez az is, hogy ezt a huszonkét év után először bemutatott magyar nyelvű szent-

misét Ágidius Zsifkovics püspök maga celebrálta magyar nyelven.

Azóta is rendszeresen, minden hónap harmadik vasárnapján ünnepelnek magyar nyelven szentmisét Kismartonban. A hívek létszáma ötven és százharminc között változik: a téli hónapokban magasabb, nyáron, a szabadságok ideje alatt alacsonyabb, ám tény, hogy nagy az igény a magyar szentmisére. Óriási segítséget jelent a közösségnek Mayer Eszter kántornő szolgálata, aki Sopronból jár át Kismartonba orgonálni. A szentmisék előkészítését, az énekrend megszerkesztését a püspöki hivatal magyar ügyel megbízott szakosztálya végzi. Ebben és az egész tevékenységben nagy segítséget jelent a szakosztály titkárnője, a magyarországi születésű Renner Adél munkája. A nyugat-európai szokásnak megfelelően Kismartonban is minden szentmise után van agapé, melynek során az emberek ismerkednek, beszélgetnek egymással. „Jó érzés együtt látni őket. Sokakat összeköt a gyökérük, a múltjuk. Zsifkovics püspök úr minden évben egy alkalommal eljön és velünk ünnepel. Ilyenkor ő, akinek nem magyar az anyanyelve, magyarul végzi a szentmisét” – magyarázza Pál László.

Tavaly, 2015. december 20-án, a kismartoni magyar lelkipásztori szolgálat megalapításának ötödik és a magyar szentmisék újraindításának negyedik évfordulóján, amely egyben a kilencedik Balassi-mise is volt, Ágidius Zsifkovics ugyancsak magyar nyelven köszöntötte a hívek sokaságát. Megköszönte a Sopronból átjáró Mayer Eszter orgonista szolgálatát, és kifejezte háláját Pál Lászlónak is a rá bízott feladat teljesítéséért, valamint az egyházmegyei bíróság élén és a Kismarton-Szentgyörgyi egyházközségben végzett tevékenységéért. „Köszönöm mindenki imáját és munkáját. Kívánom, hogy ez a magyar mise legyen

egy magyar sziget, ahol az anyanyelvet, kultúrát, lelki életet ápolni és továbbadni lehet” – fogalmazott Zsifkovics püspök, majd szavait ezzel a nagy tapsot kiváltó, felejthetetlen gondolattal zárta: „Isten hozta, Isten fizesse és Isten, áldd meg a magyart!” A főpásztor szavait Pál László azzal egészítette ki, hogy a magyar szentmise Kismartonban a magyarságért van, Isten dicsőségére és az embertársaik javára jött létre. „Ha közösen imádkozunk egymásért, a magyarságunkért, hiszem, hogy rajtunk lesz Isten áldása” – biztatta híveit a magyarok ügyével megbízott püspöki vikárius.

Pál László kismartoni püspöki helynök

Ebbéli tisztségében Pál László egy másik hagyományt is felelevenített. Az Ausztriában működő magyar és magyarul beszélő katolikus lelkészek évi egyszeri találkozóját korábban rendszeresen megszervezték Bécsben, azután ez a kezdeményezés esztendőkönt keresztül szünetelt. Pál László meghívására immár öt éve minden Vízkereszt után ismét összegyűlnek és eltöltenek együtt két-három napot. Ez év januárjában találkozásuk első felét Szent Márton szülővárosában, Szombathelyen töltötték. Jövő év januárjában Köszeget keresik majd fel a kismartoni találkozó résztvevői.

A diaszpórában jellemző módon az egyházi élet Kismartonban is szorosan összekapcsolódik a kulturális élettel, nemzeti ünnepeinkről is a magyar szentmise után emlékeznek meg az ahhoz időben legközelebb eső alkalommal. E megemlékezéseket vendégkórusok éneke, szavaltatok, előadások teszik még ün-

nepélyesebbé. Ebből is adódik, hogy a szakosztály a környék magyar kultúregyesületeivel is szoros kapcsolatot ápol.

Természetesen a katolikus egyházban általánosan jellemző nagy paphiány a diaszpórában sem könnyíti meg a magyar lelkigondozás helyzetét. Nemritkán csak komoly erőfeszítések és kompromisszumok árán sikerül a kérdést valamennyire megoldani. A közigazgatásilag összetartozó Közép- és Felsőpulyán élő magyarok katolikus pasztorációjáról Pál László elmondta, hogy Ghinari János, a közeli Oberloisdorf (Felsőlászló) plébánosa – aki összesen hat német nyelvű egyházközségben szolgál – egy éve misézik magyar nyelven Középpulyán a plébániatemplomban, havonta egyszer, szombat este. Hat plébániája mellett ennél gyakrabban, ennél több helyen és vasárnapi napokon erre nincs lehetősége. A többi előesti szentmiséket korábban a kőszegi verbita szerzetes atyák végezték, és a közösség azt reméli, hogy ez a jövőben is így lesz. A vasárnapi német nyelvű szentmisén a magyar híveknek lehetőségük van anyanyelvükön énekelni, e mellett pedig ha még egy szentírási olvasmány és legalább egy hívek könyörgése is elhangzik magyarul, és sokat jelent nekik. Felsőpulyán a ferences templomban jelenleg nincs magyar nyelvű szentmise és ebben a nemrég Alsóőrré került magyar plébános, Gáspár Adalbert benecés szerzetes atya sem tud segíteni, mivel a megbízatásával jár, alsóóri, felsőóri és őrszigeti hívek ellátása mellett ennél többet nem tud vállalni. A felsőpulyai hívek reménykednek abban, hogy előbb-utóbb számukra kívánatosabb megoldás, előnyösebb feltételek is születnek magyar katolikus hitéletük gyakorlására.

Pál László legtöbbet idézett gondolata Ady Endre *A tűz márciusa* című verséből való, amit 1979. május 27-én Gyulaférváron Pálfi Géza osztályfőnökétől kapott útravalóul: „Jaj, a Tűzet ne hagyjátok kihalni, // Az Élet szent okokból élni akar!” Ezért óvja ilyen nagy gonddal a szeretet tüze, a karácsony tüze mellett a magyar szó, a magyar ima lehetőségének tüzeit is: mert a magyar (hit)élet Burgenlandban is szent okokból élni akar.

Varga Gabriella

MÁRTON ÁRON-NAPOKAT TARTOTTAK INNSBRUCKBAN

Kiállítás megnyitásával és szentmisével emlékeztek meg a hitvalló erdélyi püspökről a tiroli magyarok

A Márton Áron-émlékév keretében a Nemzetpolitikai Államtitkárság, a Pro Patria Egyesület, az Innsbrucki Magyar Diákotthon és Kulturcentrum Egyesület és az Innsbrucki Magyar Római Katolikus Egyházközség közös szervezésében október második hétvégéjén Márton Áron-émléknapi napokat tartottak a tiroli tartomány székhelyén. Október 8-án, Magyarok Nagyasszonya ünnepén az Innsbrucki Magyar Ház épületében megnyílt a *Márton Áron élete és munkássága* című kiállítás, másnap pedig ünnepi szentmisén emlékeztek meg a nagy erdélyi püspökről. A rendezvénysorozatot Potápi Árpád János nemzetpolitikaért felelős államtitkár is megtisztelte jelenlétével és a tiroli magyarokhoz intézett ünnepi gondolataival.

Üdvözlő szavaiban a marosvásárhelyi születésű Nagy-György Attila dél-tiroli/innsbrucki lelkész elmondta: nagy büszkeség az erdélyieknek, hogy Márton Áront nem a papság, hanem Magyarország Kormánya állította példaképként az összmagyarság elé. Potápi Árpád János nemzetpolitikaért felelős államtitkár ezt azzal indokolta, hogy Márton Áron európai értelemben is kiemelkedő közéleti férfiú, hiszen kiállt az emberi jogok, a szabad nyelvhasználat, az egyházak megvédése mellett, és minden veszélyeztetett emberért hallatta a hangját. Az emléke itt él velünk, és azt akarjuk elérni, hogy a holnapban is mindig benne éljen – fogalmazta meg az emlékévé célját Potápi Árpád.

A ditrói születésű Vencser László morálteológust, az ausztriai idegen nyelvű pasztoráció országos igazgatóját mintegy

két évtizednyi emlék fűzi a szent életű főpásztorhoz: Márton püspök bérálta, a teológián tanította, szülőfalujában, Ditróban pappá szentelte, majd a Gyulaférvári Hitstudományi Főiskola tanáraként esztendőkönt át a nagy püspök közvetlen közelében dolgozott. Innsbruckban hozzá fűződő személyes emlékeiből osztott meg néhányat, majd a tárlat legfőbb üzenetét így foglalta össze: „A szent életű főpásztor, a példamutató ember legyen erkölcsi irányítunk.”

Az est vendégei a továbbiakban meghallgatták azt a hangfelvételt, amely a Márton püspök temetésén elhangzott búcsúztató beszédből tartalmaz egy részletet. Ebben az utód, Jakab Antal püspök így méltatja elődjét: „Nagy tüzet gyújtott sokak szívében, él-

nek a lelkekben a tőle hallott igazságok gyümölcsei, még sokáig fognak felújulni a találkozások emlékei, akiknek szerencsésük volt legalább egyszer kezét fogni és kutató, vizsgáztató szemébe nézni. Elvesztettünk egy földi vezért és atyát, hogy a mennyben közbenjárót nyerjünk, aki Isten előtt kedves imádságával támogat minket további munkánkban és küzdelmeinkben.” A hangfelvétel lejárta után a *Székelgyűlés* folyóirat pályázatán első helyezést elért drámából, Tar Ildikó *Láng a sötétben – Márton Áron legendája* című színművéből olvastunk fel részleteket.

Szentmisén emlékeztek meg a nagy erdélyi püspökről

Csibi Krisztina, a budapesti Magyar-ság Háza igazgatója ezekkel a gondolatokkal nyitotta meg a kiállítást: „A nyolc tabló olyan ember példáját mutatja be, akinek szellemisége máig hat, aki a teljes magyarságért vállalt áldozatot, és a szó legnemesebb értelmében ember volt. Legyen ez a vándorút minél teljesebb, hogy minél több területen ismerhesse meg a hazai és a külhoni magyarság a püspök példáját hitben és szeretetben, a magyarságért való kiállásában.”

A kiállítás megnyitóján Ferenczes István *Himnusz Márton Áron püspökhöz* és Dávid Erzsébet *Láttam a püspököt* című versének tolmácsolásával Wachsmuth Tünde, az Innsbrucki Magyar Római Katolikus Egyházközség világi elnöke működött közre.

Október 9-én az ünnepi szentmisét Vencser László, Nagy-György Attila és Hirschberger Raimund diakónus mutatta be. Potápi Árpád János ez alkalommal is hangsúlyozta: Márton Áron a huszadik század egyik legnagyobb magyar embere volt, aki remélhetőleg a huszonegyedik századra is nagy hatással lesz.

V. G.

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyar nyelvű szentmise helye és ideje után. Megtalálható még az MKPK honlapján is: <http://www.katolikus.hu/miserend>

ANGLIA:

London: Ft. Csicsó János főlelkész, Hungarian R.C. Chaplaincy, 62 Little Ealing Lane, GB London, W5 4EA, Tel./Fax: 0044-20/8566-0271. E-mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com Misézó helyek: London, South Croydon, Bristol, Luton, Cambridge; www.magyarokatolikusok.co.uk. Bővebb információ a Facebookon, a Katolikus szentmisék Londonban cím alatt.

Észak-Anglia:

Érdeklődni: Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37. Misézó helyek: Ashby De La Zouch, Birmingham, Bolton, Derby, Leeds, Leicester, Liverpool, Nottingham, Preston, Rochdale, Sheffield, St. Helens, Wolverhampton. Manchesterben minden szombaton este 8-kor St. Augustin Roman Catholic Church (Az egyetem mellett).

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész és P. Szomszéd Tamás SJ, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, tel.: 0043-1/526 49 72; fax: 0043-1/526 49 72 25. Misézó helyek: Bécs, vasárnaponként 11.00-kor, Deutscherndenskirche, Singerstr. 7., Bécsújhegy, Domplatz 1 (Szent Katalin-kápolna), minden hónap utolsó vasárnapján 16.30-kor; E-mail: brnke@katolikus.at, <http://www.katolikus.at>; Baden, minden hónap második vasárnapján 16.30-kor, Leedorfer Haupt Str. 74., 2500-Baden.

Pázmáneum: Ft. Varga János rektor, A-1090 Wien, Boltzmannngasse 14, tel.: 0043-1/3191403-18, e-mail: collegiumpazmaneum@gmail.com, előesti szentmise: szombatonként 17.00-kor. <http://www.pazmaneum.katolikus.hu>

Burgenland/Alsóór: Kath. Pfarrramt, A-7501 Unterwart 226, tel.: 0043-3352/34108. Misézó helyek: Alsóór, vasárnaponként 10.00-kor, Felsőór, vasárnaponként 9.00-kor.

Eisenstadt/Kismarton: Ft. Pál László. Szentmise minden hó 3. vasárnapján 11.00-kor, Franziskaner Kirche, Haydnngasse 31, A-7000 Eisenstadt.

Graz: Msgr. Molnár Ottó, tel.: 0043-316/68 21 2421, otto.molnar@laposte.net; és Ft. Holló István, tel.: 0043-676/8742 6711, e-mail: istvan.hollo@graz-seckau.at; szentmise minden vasárnap 17.00 órakor, Kalvarienberg-Kirche, Kalvarienbergstr. 155., A-8020 Graz.

Innsbruck: Ft. Dr. Nagy-György Attila, e-mail: mackopapbacsi@yahoo.de Szentmise minden hónap 2. vasárnapján a Magyar Házban, Richard Wagner Str. 3. A-6020 Innsbruck. Érdeklődni: Wachsmuth Tünde, sopronyi_tunde87@yahoo.com

Linz: Ft. Szabó Ernő, Ungarnsorgezentrum d. Diözese Linz, Herrenstr. 2. A-4600 Wels, tel.: 0043-732/341175, e-mail: ernest.szabo@diocese-linz.at; Misézó helyek: Linz: minden hónap 1., 3. és 5. vasárnapján; Wels: 2. és 4. vasárnap.

Klagenfurt: A-9854 Malta 74, tel.: 0043-4733/232 v. 0043-6768 7727 444, Szentmise minden hónap utolsó vasárnapján 14.00-kor a Kapuziner Kirchében, Waaggasse 15, A-9020 Klagenfurt.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombaton 17.00-kor az Orsolyita-templomban, Aigner Str. 135. A-5061 Salzburg. Érdeklődni: Bohuny István, tel.: 0043-699/81721232.

BELGIUM

Brüsszel: P. Havas István Sch.P., Mission Catholique Hongroise, Magyar Ház, szentmise minden vasárnap 10.30 és 18.00 órakor. Rue de l'Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles. Tel.: 0032-2/64 96 188, mobil: 0032-487/614 063, e-mail: havas@piar.hu. Honlap: www.magyarhaz.be. Misézó helyek: Leuven, Hágua/NL, Luxembourg.

Liège/Luxembourg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumonier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liège, tel.: 0032-4/22 33 910; fax: 0032-4 /22116 09. Misézó helyek: Liège, Verviers, Eupen, Huy, Genk, Eiden, Charleroi, Luxembourg város.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 Paris, tel.: 0033-1/42 086170, fax: 0033-1/42 067155, e-mail: missioncatholique@orange.fr; www.magyarmisszio.info

LENGYELORSZÁG

Varsó: minden hónap második vasárnapján 15.00-kor, Az Ur Mennybemenetele-templom (Kościół Wniebowstąpienia Pańskiego), Ursynów, al. Komisji Edukacji Narodowej 101. Metróval a Stokłosy állomásig kell jönni, majd Varsó központja felé sétálni kb. 350 m-t.

NÉMETORSZÁG

Augsburgi Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Kempten, Neuburg a D. Érdeklődni: Ft. Varga Péter, Ungarische Kath. Mission, Zirbelstr. 23, D-86154 Augsburg, tel.: 0049-821/21 93 93 30 vagy 0049-821/21 93 93 24, E-mail: augsburgi-misszio@web.de; www.augsburgimisszio.de

Bamberg-Eichstätt-Regensburgi Egyházmegye: Magyar Katolikus Misszió kápolnája, Nürnberg, Harmoniestraße 28A. Szentmise minden vasárnap délelőtt 11 óra, a hónap utolsó vasárnapján 16 óra. A hónap utolsó vasárnapján a szentmise

után agapé a helyszínen a hívek adományából. A szentmiséket celebrálja: Neu Antal.

Esseni Egyházmegye:

Miséző helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, D-45139 Essen. Kölnben: tel./fax: 0049-221/33 778 517.

Freiburgi érsekség:

Ft. Lovász Reinholdt plankstadti kooperator, cím: Schwetzingen-Str. 32, D-68723 Plankstadt, havonta magyar szentmisét tart Mannheimben.

Berlini és Hamburgi Főegyházmegye, Hildesheimi és Osnabrücki Egyházmegye:

Miséző helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Érd.: Hamburgban: Ft. Rasztovác Pál, Ungarische Katholische Mission, Bürgerweide 35, D-20535 Hamburg, tel.: 0049-40/25 077 83.

Kölni Főegyházmegye és Aachen:

Miséző helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen. Érdeklődni: Ft. Lukács József, Kath. Ungarnseelsorge Köln, Am Rinkepfühl 10, D-50676 Köln. E-mail: ungarnzentrum@netcologne.de; tel./fax: 0049-221/33 778 517; <http://www.ungarnzentrum.de>

Limburg-Fulda-Mainzi Egyházmegye frankfurti székhellyel:

Miséző helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Tel.: 0049-69/24 79 50 21, 069/24795022, fax: 0049-69/97 78 26 84; www.magyar-katolikusok-frankfurt.de, pal.takacs@magyar-katolikusok-frankfurt.de

München-Freisingi Főegyházmegye:

Miséző helyek: München, Rosenheim, Erding, Ladshut. Érdeklődni: Ft. Merka János, Magyar Katolikus Egyházközség – Ungarische Katholische Gemeinde, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: 0049-89/982637, fax: 0049-89/985419. E-mail: info@ungarische-mission.de; www.ungarische-mission.de Nyugdíjas kisegítő: Ft. Buchmüller István ny. plébános.

Münster-Paderborn-Osnabrücki Egyházmegye:

Miséző helyek: Bielefeld, Hagen, Marl, Menden, Münster, Neukirchen-Vluyn, Osnabrück. Érdeklődni: Ft. Simon Péter, Münster Magyar Katolikus Misszió, Middelheld 24, D-48157 Münster, tel.: 0049-251/9 32 57 288, e-mail: ungarische-mission@bistum-muenster.de; honlap: migrans.hu

Passauai Egyházmegye:

Érdeklődni: Ft. Kovács János, 84375 Kirchdorf am Inn, tel.: 0049-85/71 23 32. Magyar Missio Passau (Ungarische Mission Passau e.v.), Breslauer Str. 2., 94036 Passau. Tel.: (0151) 5181 7785 (Andreas G. Lehr világi elnök). Honlap: www.magyar.missio.passau.de, e-mail: info@magyar-missio-passau.de

Rottenburg-Stuttgarteri Egyházmegye:

Érdeklődni: Ft. Dr. Tempfli Imre, Ungarische Katholische Gemeinde, Albert-Schäffle Str. 30, D-70186 Stuttgart, tel.: 0049-711/236 91 90, fax: 0049-711/236 73 93, e-mail: mission@stuttgarti-katolikusok.de; <http://www.stuttgarti-katolikusok.de>, és Ft. Merlász Tibor, Walfischgasse 17, D-89073 Ulm, tel.: 0049-731/39 96 63 06, mobil: 0049-151/15 92 52 03, e-mail: mtibor1960@gmail.com Misézó helyek: Stuttgart, Ulm, Balingen-Frommern, Biberach, Böblingen, Friedrichshafen, Eisingen, Heidenheim, Heilbronn-Horkheim, Ludwigsburg, Munderkingen, Reutlingen, Schwäbisch-Gmünd, Weingarten.

Würzburgi Egyházmegye:

Miséző hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncsik Endre, Domerschulstr. 2, D-97070 Würzburg. Tel.: 0049-931/38 66 2530, fax: 38 662 599.

NORVÉGIA

Információ a magyar nyelvű lelkipásztori szolgálatról: www.nufo.no/makao

OLASZORSZÁG

Róma: Mons. Dr. Németh László főlelkész, a római Szent István Ház igazgatója, Casa di Santo Stefano, Via del Casaleto, 481, I-00151 Roma, tel.: 0039/06 6574 2834, mobil: 0039/348 79 52 165, e-mail: italiamissiohu@gmail.com. Misézó helyek: Róma – minden hó utolsó vasárnapján 10.30-kor, Chiesa Santi Giovanni Evangelista e Petronio Dei Bolognesi (Via del Mascherone 61 – 00186 Roma, kivéve július, augusztus) és a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyszonyja-kápolnájában minden kedden 8.00-kor. Milánó – minden hó első vasárnapján 16.00-kor, Szalézi oratorium (Via Copernico 9, kivéve jan., júl., aug., szept.). Magyar szentmisék helye: Bologna, Catania, Loreto, Padova, Palermo, Parma, Torino.

Firenze: Mons. Dr. Kovács Gergely, Pontificio Consiglio della Cultura, V-00120 Città del Vaticano, e-mail: gkovacs@tin.it

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, tel.: 0041-44/36 23 303, e-mail: f.vizauer@gmx.ch; Misézó helyek: Zürich, Winterthur, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld.

Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján 10.30-kor. Tel.: 00 41-22/7910458.

Lausanne: Szentmise minden hó 1. és 3. szombat 18.00-kor. Chapelle Servan, ch. Eugène-Grasset 12, Lausanne.

Bern: Ft. Pál István, Röm. Kath. Ungarnmission, Pf. 102, CH-3073 Gümli. E-mail: info@katolikus.ch; www.ungarnmission.ch

EMLÉKTÁBLÁT AVATTAK RÓMÁBAN MINDSZENTY BÍBOROS TISZTELETÉRE

A római Santo Stefano Rotondo-templomban november 4-én az olaszországi Magyar Nagykövetség és a Szentszéki Magyar Nagykövetség közös szervezésében ünnepi megemlékezést tartottak a magyar kolónia tagjai jelenlétében az 1956-os forradalom áldozatai emlékére. Habsburg-Lotharingiai Eduard szentszéki magyar nagykövet és Paczolay Péter római magyar nagykövet, végül pedig Habsburg Mihály főherceg, a budapesti Mindszenty Alapítvány elnöke ünnepi beszédekben az 1956-os forradalom és szabadságharc máig ható, sorsformáló erejéről szóltak, külön kiemelve Mindszenty bíboros szerepét és a római címtemplomához fűződő kapcsolatát.

Az ünnepi szertartás záróeseményeként Walter Brandmüller német nyugalmazott bíboros, a Pápai Történettudományi Bizottság elnöke áldotta meg az emléktáblát, melyen a következő írás olvasható:

A Santo Stefano Rotondo-templomot a magyarok a 15. század óta nemzeti templomukként tisztelik. 1454-től 1579-ig a magyar pálos rend, 1579–1580-ban a római Magyar Kollégium, 1580-tól a római Német–Magyar Kollégium templomaként működik. A falai között végső nyughelyet találó Lászlai János római magyar gyónató (+1523) sírkövének epigrammája fél évezrede hirdeti, hogy Róma mindannyiunknak közös hazája. 1946 és 1975 között a kommunista diktatúrával bátran szembeálló Mindszenty József bíboros, esztergomi érsek titulás temploma volt. E táblát Magyarország kormányja állíttatta 2016-ban, a Mindszenty József bíboros címtemploma birtokbavételének 70. és a magyar forradalom 60. évfordulóján.

Az emléktábla felső részén magyarul, alatta olaszul olvasható a megemlékezés szövege, a kettő között nagy betűk idézik az említett epigrammát: Roma est Patria omnium fuitque – Róma mindnyájuk hazája lett. A latin feliratot két körplakett fogja közre. Az egyikben angyal tartja a magyar koronás címet, a másikon pedig Mindszenty bíboros arcképe látható.

Az átriumból a Szent István körtemplomba vezető templombelső falára helyezett, másfél méter magas márvány emléktáblát Csikszentmihályi Róbert szobrászművész készítette. Az ünnepi szertartás záróeseményeként Walter Brandmüller német nyugalmazott bíboros, a Pápai Történettudományi Bizott-

ság elnöke áldotta meg az emléktáblát. A megemlékezés imádságát a forradalom áldozataiért Németh László olaszországi magyar főlelkész vezette, a római Német–Magyar Kollégium növendékeinek magyar kórusa pedig zenei keretbe foglalta az ünnepi eseményt.

(Vatikáni Rádió)

MAGYAR BÚCSÚ A FELVIDÉKEN

Szűz Mária, Magyarok Nagyszonyja főünnepén, október 8-án immár hagyományosan megtartott magyar búcsún Máriavölgyben, a Pozsonyi Főegyházmegye egyik jól ismert kegyhelyén Márfi Gyula veszprémi érsek mutatott be ünnepi szentmisét a Mária-barlangnál összegyűlt hívek előtt. □

ÉLETÜNK

Budapesti szerkesztőség és kiadóhivatal:
KERESZTÉNY ÉLET SZERKESZTŐSÉGE
H-1075 Budapest, Károlyi krt. 1.
Telefon: (0036) 1/328 01 96, (0036) 1/328 01 97
Fax: (0036) 1/328 01 98
E-mail: eletunk@kereszteneylet.hu
www.kereszteneylet.hu

Főszerkesztő: dr. Cserháti Ferenc
Felelős kiadó: Merka János
Felelős szerkesztő: Czoborczy Bence
A szerkesztőbizottság tagjai:
Ramsay Gyözö, Vincze András

Redakción und Herausgeber:

UNGARISCHE KATHOLISCHE GEMEINDE
Oberföhringer Str. 40, D-81925 München
Verantwortlicher Herausgeber: Merka János
Telefon: (0049) 89/98 26 37
Telefax: (0049) 89/98 54 19
E-mail: eluetenk@ungarische-mission.de

Abonnement für ein Jahr: 20 EUR
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost USD 60

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni!
Tengerentúlról, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.
1 példány ára: 2 EUR
Előfizetési ár egy évre: 20 EUR
Tengerentúlról USS 60
BANKSZÁMLÁNK:
Szent Maximilian Kiadó
OTP Banka Slovensko, Komárno
IBAN SK81 5200 0000 0000 0886 7696
BIC/SWIFT: OTPVSKBX
Erscheint 11 mal im Jahr.
Satz: ÉLETÜNK
Druck:
Micropress Kft.
H-3516 Miskolc, Ács u. 12.

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.
A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.

HIRDETÉSEK

Heilbronn közelében élő, kedves 80 éves férfi vidám, molett hölgy ismeretségét keresi. Tel.: 0049/1727215399.

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNK BEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések betűnként:	0,10 EUR
„Jelige” – postaköltség	5,00 EUR
Üzleti, nyereséges hirdetés betűnként	0,20 EUR
Nagybetűs sorok betűnként	0,40 EUR
Egyszerű, 1 „pontos” keret	10,00 EUR

Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.
Külön kivánásokot esetenként árazunk.

Egymás utáni háromszori hirdetésnél 10 %, hatszori hirdetésnél 20 %, illetve egész évi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

Basel: Ft. Pál István, Röm. Kath. Ungarnmission, Binninger Str. 45, CH-4123 Allschwil; tel.: 0041/765185440. Szentmise: minden vasárnap 8.50-kor. www.ungarnmission.ch; a Sacré Couer-templomban, Feierabendstr. 68.

St. Gallen: a hónap második vasárnapján 17.00 órakor magyar szentmise a Schutzengel-kápolnában (a dóm mellett). Lelkész: Szűcsi László, Kirchstr. 13, CH-9036 Grub. Tel.: 071 891 56 01.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia külföldi magyar lelkipásztori szolgálatért felelős püspökének irodája: MKPK, Külföldi Magyar Lelkipásztori Szolgálat, Dr. Cserháti Ferenc püspök, H-1053 Budapest, Papnövelde utca 5–7., tel./fax: 0036-1/266-4515, e-mail: cserhati@katolikus.hu □

HÍREK – ESEMÉNYEK

Kitüntetések a forradalom évfordulóján

Az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulója alkalmából a bajor–magyar kapcsolatok elmélyítése érdekében kifejtett fáradhatatlan erőfeszítéseikért a Nemzetőrség főparancsnoka Münchenben aranyéremmel tüntette ki Elisabeth Schosser, a Bajor–Magyar Fórum alapító elnökét, valamint Engel Györgyöt, a Nemzetőrség tiszteletbeli ezredesét. A fotón jobbról balra: Elisabeth Schosser elnök asszony, Dömötör Zoltán, a Nemzetőr elnökparancsnoka, Lehr András, a Nemzetőrség németországi főparancsnoka, valamint Engel György tb. ezredes. *(Vincze András)*

Bécsi barokk a Vajdaságban

„Bécsi barokk mesterek a Vajdaságban” címmel nyílt kiállítás október 19-én a délvidéki Nagybecskerekben, a Városi Múzeum kiállítótermében. A tárlat anyagának zömét a bánáti templomokból származó oltárképek alkotják, de a nagybecskereki Városi Múzeum négy műtárgya is látható. A csókai Marczibányi család és az écskai Lázár család jóvoltából híres bécsi mesterek – Paul Troger, Peter Strudel, Martino Altomonte, Orient József, Felix Ivo Leicher, Martin Johann Schmidt, Hubert Maurer – művei kerültek a 18. század végén a helyi templomokba, a tárlaton az ő munkáikat lehet megcsodálni. A megnyitón Német László SVD nagybecskereki püspök köszönetet mondott a Városi Múzeum illetékeseknek, hogy Szabadka után a Bánát központjában is megszervezték a kiállítást. A tárlatot Daniela Korolija Crkvenjakov festő-restaurátor nyitotta meg.

Máltai jubileum Romániában

Október 22-én Kolozsváron ünnepelte alapítása 25. évfordulóját a Romániai Máltai Segélyszolgálat. Az ünnepség szentmisével kezdődött, amelyet Jakubinyi György gyulafehérvári érsek mutatott be a környékbeli és a szervezetet támogató papokkal együtt a főtéri Szent Mihály-templomban. Az ünnepségre kül- és belföldről mintegy kétszáz vendég érkezett, a máltaiak előljárói, a lovagrend női és férfi tagjai, munkatársak és önkéntesek. A Romániai Máltai Segélyszolgálat alapításának huszonötödik évfordulóját Jakubinyi György a hálaadás és kegyelemkérés pillanataként fogalmazta meg. Isten áldását és a Szűzanya közbenjárását kérte a szervezet önkénteseiért, munkatársaiért, támogatóiért, hogy a főparancs és jelmondatuk fényében tudjanak működni az elmúlt évtizedekhez és évszázadokhoz hasonlóan, hiszen a hit védelmével Isten szeretetét, a szegények szolgálatával pedig a felebarátok szeretetét gyakorolják.

Beregszász kettős ünnepe

Százhetven éve szentelték fel a beregszászi római katolikus Szent Kereszt felmagasztalása-templomot. A jubileum alkalmából Majnek Antal, a Munkácsi Római Katolikus Egyházmegye püspöke volt az egyházközség vendége, egyben a szentmise főcelebránsa. Majnek Antal arra buzdította a híveket, hogy mindenszentek napján ne csak az Egyház által elismert szentekre gondoljanak, hanem azokra az elhunyt szeretteikre, akik az örök boldogság reményében éltek, hiszen akik mindennél jobban vágnak az Istenre, őr szomszajnak, azok el is fognak jutni az örök életre. Hozzátette, mi is éljünk hasonlóképpen: a mulandó dolgok helyett vágyjunk a jóra, az örökre, az Istenre, így mi is eljutunk hozzá, az Örök Hazába.

Beregszász kettős ünnepe

A PMI őszi kirándulása

A Pápai Magyar Intézetben tanuló papok november 6-án Somorjai Ádám atya vezetésével a Rómától délre fekvő, kulturális és természeti kincsekben gazdag albanói hegyekben jártak. A vidék szorososan összekapcsolódott a pápaság történetével az évszázadok során. A vulkanikus eredetű Albanói-tó mellett fekvő Castel Gandolfo a Castelli Romani (Római Kastélyok) településcsoport része, itt található a pápai nyári rezidencia, amelyet nemrégiben nyitottak meg a nagyközönség előtt. Ariccia városa korábban a Chigi hercegi ház birtoka volt. A család tagja volt a római Szent Péter teret építtető VII. Sándor is. Ferenc pápa a Római Kúria tagjaival minden évben ezen a településen vesz részt a nagyböjti lelkigyakorlaton. Grottaferata ékessége az 1004-ben alapított bizánci rítusú apátság, amely a keleti egyházszakadás után is megőrizte Rómával való közösségét.

A PMI őszi kirándulása

Dublin

Dublinban október 25-én a St. Mary's Pro katolikus székesegyházban ökumenikus hálaadó istentiszteletet mutattak be, megemlékezve az 1956-os forradalom áldozatairól és hálát adtak az írországi testvéreknek, hogy befogadták a magyar menekülteket. Az istentiszteleten jelen voltak: Diarmuid Martin dublini érsek, Brown Charles érsek a vatikáni nagykövét, Veres András győri püspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke, az Ír Protestáns Egyház részéről pedig Synes Abigail lelkész asszony a Christ Church székesegyház káplánja. A magyar állam részéről jelen volt az istentiszteleten Rétvári Bence, az Emberi Erőforrások Minisztériumának parlamenti államtitkára, Pálffy István dublini nagykövét, az ír állam részéről pedig Seán Ó Fearghail országgyűlési képviselő. Diarmuid Martin érsek a prédikációjában megemlékezett, hogy gyerekként a rádióban hallhatott a budapesti '56-os forradalomról, és még mindig elevenen élnek benne azok az emlékek, amikor a magyar nép, még ha rövid időre is, kivívhatta a szabadságát a szovjet elnyomás alól. Szabadságszerető és -tisztelő nemzetnek nevezte a magyarokat. Rétvári Bence államtitkár ünnepi beszédében megköszönte az íreknek azt a segítséget, amelyet 1956-ban nyújtottak a magyar menekülteknek. Magyarország mindig is hálás lesz ezért a segítségért.

(Fotó: PMI)

1956-RA EMLÉKEZTEK EURÓPA-SZERTE

Az 1956-os forradalom és szabadságharc hatvanadik évfordulójára emlékeztek a magyar missziók október 23-án. Összeállításunkban négy európai helyszín ünnepségéről számolunk be.

Madrid

Október 23-án, az 1956-os forradalom és szabadságharc kitörésének hatvanadik évfordulóján szentmisét mutatott be Carlos Osoro, Madrid frissen bíborossá kinevezett érseke és Cserháti Ferenc, a külföldi magyarok lelkigondozásával megbízott püspök.

A spanyol főváros főtemplomában, az Almudeni Miasszonyunk-katedrálisban bemutatott szentmisét a forradalom áldozataiért, a magyar forradalom spanyol segítőiért, valamint Mindszenty József bíboros boldoggáavatásáért ajánlották fel. A zuhogó eső ellenére is több százan vettek részt a szertarason, magyarok, spanyolok, a diplomáciai testület tagjai egyaránt. Carlos Osoro érsek szentbeszédében a szabadság világraszóló kiáltásának nevezte a bátor magyar nép forradalmát és példaként állította a hívek elé Mindszenty bíboros megtörhetetlen kitartását is.

A szentmise végén Cserháti Ferenc püspök megköszönte, hogy együtt imádkozhattak az ünnep alkalmából az Almudeni katedrálisban, valamint köszönetét fejezte ki minden spanyolnak, aki segítette a magyar forradalmat. Egyben azt kérte, hogy ez az alkalom is járuljon hozzá a magyar és a spanyol nép közötti barátság erősítéséhez.

Dublin

Dublinban október 25-én a St. Mary's Pro katolikus székesegyházban ökumenikus hálaadó istentiszteletet mutattak be, megemlékezve az 1956-os forradalom áldozatairól és hálát adtak az írországi testvéreknek, hogy befogadták a magyar menekülteket. Az istentiszteleten jelen voltak: Diarmuid Martin dublini érsek, Brown Charles érsek a vatikáni nagykövét, Veres András győri püspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke, az Ír Protestáns Egyház részéről pedig Synes Abigail lelkész asszony a Christ Church székesegyház káplánja. A magyar állam részéről jelen volt az istentiszteleten Rétvári Bence, az Emberi Erőforrások Minisztériumának parlamenti államtitkára, Pálffy István dublini nagykövét, az ír állam részéről pedig Seán Ó Fearghail országgyűlési képviselő.

Diarmuid Martin érsek a prédikációjában megemlékezett, hogy gyerekként a rádióban hallhatott a budapesti '56-os forradalomról, és még mindig elevenen élnek benne azok az emlékek, amikor a magyar nép, még ha rövid időre is, kivívhatta a szabadságát a szovjet elnyomás alól. Szabadságszerető és -tisztelő nemzetnek nevezte a magyarokat. Rétvári Bence államtitkár ünnepi beszédében megköszönte az íreknek azt a segítséget, amelyet 1956-ban nyújtottak a magyar menekülteknek. Magyarország mindig is hálás lesz ezért a segítségért.

Dublinban október 25-én a St. Mary's Pro katolikus székesegyházban ökumenikus hálaadó istentiszteletet mutattak be, megemlékezve az 1956-os forradalom áldozatairól és hálát adtak az írországi testvéreknek, hogy befogadták a magyar menekülteket. Az istentiszteleten jelen voltak: Diarmuid Martin dublini érsek, Brown Charles érsek a vatikáni nagykövét, Veres András győri püspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke, az Ír Protestáns Egyház részéről pedig Synes Abigail lelkész asszony a Christ Church székesegyház káplánja. A magyar állam részéről jelen volt az istentiszteleten Rétvári Bence, az Emberi Erőforrások Minisztériumának parlamenti államtitkára, Pálffy István dublini nagykövét, az ír állam részéről pedig Seán Ó Fearghail országgyűlési képviselő.

Veres András győri püspök angol nyelvű prédikációjában hangsúlyozta a krisztusi szeretet fontosságát és a két katolikus egyház: az ír és a magyar katolikusok összetartozását.

Az ökumenikus istentiszteletet a dublini magyar nagykövetség és az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulójára létrehozott Emlékbizottság szervezte meg.

Csicsó János angliai főlelkész

München

„Csak akkor születtek nagy dolgok, ha bátrak voltak, akik mertek...” Ezen Ady verssorok fényénél ünnepelt októberben kétszer is a müncheni magyar közösség a Katolikus Misszió szervezésében.

Október 9-én a mise után a Szent Erzsébet-templomban emlékeztünk ministránsok, cserkészek közreműködésével az 1848-as forradalom és szabadságharc mártírjaira verssel, gyertyagyújtással, 1-1 szál fehér rózsával.

Münchenben is megemlékeztek a forradalomról

Október 22-én a Katolikus Főiskola templomában nagyszabású, az eseményekhez méltó műsorral tisztelegünk az 1956-os forradalom hősei előtt. Az ünnepi beszédet díszvendégünk, Soltész Miklós, a Nemzeti Erőforrás Minisztériumának államtitkára tartotta. A megemlékezésen részt vettek Magyarország Müncheni Főkonzulátusának munkatársai is.

A szereplők versekkel, képekkel, hangfelvétellel idézték fel a gyönyörűen induló, de vérbe fulladt 12 nap világra szóló eseményeit. A zenei betéteket (Kodály-műveket) a Morva házaspár, Izbéki Petronella és Tellingner Eszter előadásában hallottuk.

A zárszót Tordai-Lejtkó Gábor, Magyarország müncheni főkonzulja mondta. *Vizy Zsuzsanna*

Münster

Az 1956-os forradalom és szabadságharc hatvanadik évfordulója alkalmából fotókiállítás nyílt „1956. október 23. – 23 képben” címmel Münsterben, a Szent Piusz-templomban október 23-án.

A kiállítás mellett november 4-én megemlékezést tartott a Magyar Katolikus Misszió, melyen a düsseldorfi magyar főkonzulátus képviselői, Szegner Balázs főkonzul és Windisch Teréz konzul is részt vettek.

GRAZI MAGYAR KATOLIKUSOK ZARÁNDOKLATA MARIA OSTERWITZBE

Október 8-án, Magyarok Nagyasszonya ünnepén a Grazi Magyar Katolikus Közösség első alkalommal rendezett zarándoklatot Maria Osterwitz hegycsúcson épült templomába, Holló István grazi magyar lelkész meghívására. A szentbeszédet a bécsi magyar főlelkész, Simon Ferenc esperes tartotta. A szentmisén részt vett Molnár Ottó grazi magyar lelkész is.

Az énekeket Dietmar Haas professzor kísérte orgonán, aki nagy lelkesedéssel ismerkedett meg a magyar egyházzal. Maria Osterwitz osztrák képviselő-

testülete gondoskodott az ebédről, mivel a kis településnek nincs külön étterme. Ez a hegyre épült zarándokhely már ezer éve vonzza a keresztény imádkozó és istenkereső embereket, mint azt a templomban található középkori dokumentum igazolja.

Egy szép tradíció vette kezdetét ezen a napon, amely által a Stájerországban élő magyarság remélhetőleg a jövőben lelkileg gazdagodni fog.

Holló István
grazi magyar lelkész

BITSKEY ELLA

Floridai levelek

A kötet a Floridában élő Bitskey Ella több mint száz írását tartalmazza, amelyek tíz éven át jelentek meg az Életünk hasábjain. A színes, legtöbbször finom humorral fűszerezett történeteket olvasva bebarangolhatjuk a fél világot, miközben számtalan érdekességgel találkozunk a múltban és a jelenben.

A kötetből – unokaöccse írása és családi fotók által – megismerhetjük a szerző élettörténetét is. A könyvhöz Cserháti Ferenc püspök írt köszöntőt.

Ára: 3,00 EUR+postaköltség
Megrendelhető: etunk@keresztényelet.hu
Tel.: +36-1/328-0196
Kedvezményesen megvásárolható:
www.egyhaziakonyvklub.hu

